

विश्वासीहरूको निम्ति लेखिएको
पवित्र बाइबलको टिप्पणी

जकरियाको पुस्तकको टिप्पणी

विलियम म्याक डोनाल्ड

Title of the English Original:

Believer's Bible Commentary by William MacDonald

Indian Publisher of the English Original:

Authentic Media, Medchal Road, Suchitra Junction, Secunderabad – 500 067, India

ISBN of the English Original: ISBN 9789381905593

Copyright of the English Original: © 1995 by Christian Mission in Many Lands, Inc. P.O. Box 13, Spring Lake, NJ 07762, USA www.cmml.us

Copyright of the Nepali translation: © 2017 by Christian Mission in Many Lands, , Inc. P.O. Box 13, Spring Lake, NJ 07762, USA www.cmml.us

Publisher of the Nepali translation:

जीवन मार्ग प्रकाशन

पी.ओ. बक्स नं. २३

पी.ओ. कालिम्पोङ्ग - ७३४३०१

दार्जीलिङ्ग, पश्चिम बंगाल

भारत

Please visit our webpage for additional literature.

These publications are available as pdf files from:

www.nbcinepal.org

or write to: nbcinepal@gmail.com

जकरियाको पुस्तकको भूमिका

‘जकरियाको भविष्यवाणीचाहिँ ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको निम्ति अति मूल्यवान् हुन्छ; किनकि मसीहमाथि यस भविष्यवाणीको जोड विशेष र अनुलनीय छ; अनि यसमा ख्रीष्ट येशूको पहिलो आगमन, अँ, विशेष गरी उहाँको दोस्रो आगमनसित सम्बन्धित घटनाहरूको क्रमिक विकास र सर्वेक्षण, साथै अन्तमा, ख्रीष्टको हजार वर्षको राज्यको समयमा इस्राएली जातिको पुनर्स्थापनाको दृश्य पेश गरिएको छ ।’

श्री मेरिल एफ. अङ्गर

क) ग्रन्थ-सूचिमा यस पुस्तकको विशिष्ट स्थान

उत्पत्तिको पुस्तक, भजनसंग्रह र यशैयाको पुस्तक यी पुस्तकहरू हुन्, जुन पुस्तकहरूबाट नयाँ नियममा सबैभन्दा बढी उद्धृत गरिएको छ; अनि यी पुस्तकहरू ठूला-ठूला ग्रन्थ भएका हुनाले र यिनमा पेश गरिएका सामग्रीहरू महत्त्वपूर्ण भएका हुनाले यसो गरेकोमा हामीलाई अचम्म लाग्दैन। तर निम्न जानकारी पाएर हामीमध्ये प्रायः सबैजना छक्क पर्छन्; किनकि केवल चौधवटा अध्यायहरू भएको जकरियाको पुस्तकबाट नयाँ नियममा लगभग चालीस पल्ट उद्धृत गरिएको छ। निस्सन्देह यसको मुख्य कारण यही हो: यो पुस्तक ख्रीष्ट सम्बन्धित छ; अनि साना भविष्यवक्ताहरूका पुस्तकहरूमा सबैभन्दा बढी ख्रीष्ट-केन्द्रित पुस्तक यही हो।

जकरियाको पुस्तकका प्रतीकात्मक दर्शनहरू मनमोहक छन्, साथै उनले बोलेका वाणीहरू र प्रस्तुत गरेका प्रकाशहरू विशेष छन्; यी सबै कुराहरूले यस निर्वासन-उत्तरमा लेखिएको पुस्तकको महत्त्व बढाउँछन् र अवश्य हाम्रो चासो पनि बढाइदिन्छन्।

ख) यस पुस्तकको लेखक को हुन् ?

पुरानो नियममा ‘जकरिया’ वा ‘जकर्याह’ नाम गरेका तीसजना मानिसहरू होलान्, जसको नामको अर्थ ‘परमप्रभु सम्भन्नुहुन्छ’ हो। यो नाम नयाँ नियममा पनि पाइन्छ, र अङ्ग्रेजीमा पनि जकरिया एउटा प्रचलित नाम भएको हो।

यी भविष्यवक्ता-पूजाहारीको जन्म निर्वासनमा, सायद बेबिलोनमा भएको थियो होला। नहेम्याहले जकरिया यरूशलेममा आएको कुरा लेखे (नहेम्याह १२:४ र १६); अनि एज्राले जकरियाको सेवकाईको विषयमा केही लेखे (एज्रा ५:१ र ६:१४)। अनि जकरियाले उमेर खाएर वृद्ध भएका हागैबाट तिनको छोटो सार्वजनिक सेवकाई आफ्नो हातमा लिए; बाँकी रहेका यहूदीहरूलाई प्रोत्साहन दिने सेवकाई नै उनको सेवकाई थियो।

जकरियाको सेवकाई निक्कै लामो थियो; अनि हुन सक्छ, मिति दिइएका खण्डहरूभन्दा जकरिया ९-१४ अध्यायहरूको खण्ड उनले धेरै पछि लेखे होलान्।

ग) यस पुस्तकको लेखे मिति के हो ?

जकरियाले ख्रीष्टपूर्व ५२० सालमा आफ्नो भविष्यवाणी बोल्ने सेवकाई शुरु गरे; ठीक त्यही वर्षमा हागैले पनि सेवकाई गरे; तर जकरियाको सेवकाई कम्तिमा पनि तीन वर्ष भइरह्यो ।

घ) यस पुस्तकको सन्दर्भ र यसको विषय-वस्तु के-के हुन् ?

जकरियाचाहिँ बेरेक्याहका छोरा थिए । अनि हागैजस्तै उनी यहूदाका ती मानिसहरूको भविष्यवक्ता थिए, जुन मानिसहरू बेबिलोनको कैदबाट आफ्नो देशमा फर्केका थिए । हागैसँग मिलेर उनले तिनीहरूलाई मन्दिरको पुनर्निर्माण गर्ने प्रोत्साहन दिए (एज्रा ५:१) । अनि हागैकहाँ दोस्रो वाणी आइसकेपछि र तिनीकहाँ तेस्रो वाणी आउनुभन्दा अघि जकरियाको भविष्यवाणी शुरु भयो ।

उनले आठवटा दर्शनहरू देखे, र यी दर्शनहरूमा देखेका कुराहरू उनले अति साङ्केतिक शब्दहरूले पेश गरे । उनले अन्यजाति विश्व साम्राज्यहरूको पतनको विषयमा भविष्यवाणी गरे; उनले ख्रीष्ट येशूलाई तिरस्कार गर्ने धर्मत्यागी यहूदीहरूको न्यायको विषयमा भविष्यवाणी गरे; उनले

बाँकी रहेका यहूदीहरूको शुद्धीकरण, तिनीहरूको पुनर्स्थापना र तिनीहरूको महिमाको विषयमा भविष्यवाणी गरे; अनि उनले यरूशलेमको भावी समृद्धिको विषयमा भविष्यवाणी गरे । उनका पहिला पाँचवटा दर्शनहरू अनुग्रहले पूर्ण सन्देशहरू थिए भने, उनका अन्तिम तीनवटा सन्देशहरूचाहिँ न्यायका सन्देशहरू थिए ।

जुन भविष्यवाणीहरू उनले मसीहको विषयमा बोले, ती उल्लेखनीय भविष्यवाणीहरूमा क) यरूशलेममा उहाँको प्रवेश भएको (९:९), ख) चाँदीका तीसवटा टुक्राहरूको निम्ति उहाँ विश्वासघात गरिनुभएको (११:१२ र १३); ग) घाउ र चोट पारिनुभएको गोठालाको रूपमा उहाँको मृत्यु भएको (१३:७); घ) उहाँ जैतुनको डाँडामा फर्केर आउनुहुनेछ (१४:४); अनि ङ) महापूजाहारी र राजाको रूपमा उहाँले हजार वर्षको राज्यमा राज्य गर्नुहुनेछ (१४:९), उहाँका यी विषयहरूमा लेखिएको छ ।

जकरियाको पुस्तकका भविष्यवाणीहरूमध्ये धेरै जकरियाको समयसित सम्बन्धित थिए र त्यस बेलामा आंशिक रूपले पूरा भए; तर यी भविष्यवाणीहरूमध्ये अझ कति भविष्यमा पूरा हुन बाँकी छन् ।

रूपरेखा

खण्ड १) जकरिया १:१-६: 'पश्चात्ताप गर र आज्ञाकारी होओ' भन्ने आग्रह, र 'पितापुर्खाहरूजस्तै नहोओ र तिनीहरूका गल्तीहरूबाट पाठ सिक' भन्ने चिताउनी

खण्ड २) जकरिया १:७-६:८: क्रमैसँग आठवटा दर्शनहरू प्रस्तुत गरिएका छन्, जुन दर्शनहरूबाट मानिसहरूले मन्दिरको पुनर्निर्माण गर्न प्रोत्साहण लिनुपरेको थियो ।

क) जकरिया १:७-१७: दर्शन एक: रातो घोड़ामाथि सवार हुने घोड़चढी

ख) जकरिया १:१८-२१: दर्शन दुई: चारवटा सिङहरू र चारजना कारिगरहरू

ग) जकरिया २: दर्शन तीन: नाप्ने डोरी भएका मानिस

घ) जकरिया ३: दर्शन चार: महापूजाहारी यहोशू

ङ) जकरिया ४: दर्शन पाँच: सुनको सामदान र दुईवटा जैतुनका रूखहरू

च) जकरिया ५:१-४: दर्शन छ: उड्दै गरेको पुस्तकको मुठा

छ) जकरिया ५:५-११: दर्शन सात: एउटा एपा अर्थात् एउटा टोकरीमा बसिरहेकी स्त्री

ज) जकरिया ६:१-८: दर्शन आठ: चारवटा रथहरू

खण्ड ३) जकरिया ६:९-१५: यहोशूलाई महापूजाहारीको रूपमा अभिषेक गरिएको

खण्ड ४) जकरिया ७-८: बेतएलका यहूदीहरूको बीचमा निरन्तर उपवास किन गरिरहेको सम्बन्धमा उठेको प्रश्न

क) जकरिया ७:१-३: उपवासको विषयमा उठेको प्रश्न

ख) जकरिया ७:४-७: पहिलो वाणी आएको

ग) जकरिया ७:८-१४: दोस्रो वाणी आएको

घ) जकरिया ८:१-१७: तेस्रो वाणी आएको

ङ) जकरिया ८:१८-२३: चौथो वाणी आएको

खण्ड ५) जकरिया ९-११: मसीहको पहिलो आगमनमाथि जोड दिने पहिलो वाणी

क) जकरिया ९:१-८: अन्यजातिहरूको न्याय हुनेछ

ख) जकरिया ९:९: सियोनकहाँ मसीहको पहिलो आगमन यस्तो हुनेछ

ग) जकरिया ९:१०: ख्रीष्टको दोस्रो आगमनको समयमा विश्वभरि निशस्त्रीकरण र विश्वव्यापी शान्ति हुनेछ

घ) जकरिया ९:११-१२: निर्वासनबाट कैदीहरू यरूशलेममा फर्केर आउनेछन्

ङ) जकरिया ९:१३: ग्रीक देशमाथि संयुक्त इस्त्राएलको विजय

च) जकरिया ९:१४-१७: परमप्रभुले आफ्ना जनहरूको रक्षा गर्न हस्तक्षेप गर्नुहुनेछ

छ) जकरिया १०:१-२: दिव्य आग्रह: मानिसहरूले मूर्तिहरूबाट होइन, तर परमप्रभुबाट नै पानीभरी माग्नुपर्छ

ज) जकरिया १०:३-५: परमेश्वरले यहूदाका अगुवाहरूलाई दण्ड दिनुहुनेछ, मसीहलाई खडा गर्नुहुनेछ र आफ्ना जनहरूलाई विजय दिनुहुनेछ

- भ) जकरिया १०:६-१२: इस्राएल र यहूदा फेरि आफ्नो देशमा जम्मा गरिनेछन् र त्यहाँ पुनर्स्थापित हुनेछन्
- ज) जकरिया ११:१-३: अविश्वासयोग्य शासकहरूले सजाय भोग्नेछन्
- ट) जकरिया ११:४-८^क: मसीहचाहिँ बगालको साँचो गोठाला हुनुहुनेछ
- ठ) जकरिया ११:८^ख-१४: मसीह आफ्ना जनहरूबाट तिरस्कार गरिनुहुनेछ
- ड) जकरिया ११:१५-१७: परमेश्वरले तिनीहरूलाई मूर्ति-गोठालाको हातमा अर्थात् ख्रीष्ट-विरोधीको हातमा सुम्पिदिनुहुनेछ

खण्ड ६) जकरिया १२-१४: मसीहको दोस्रो आगमनमाथि जोड दिने दोस्रो वाणी

- क) जकरिया १२:१-३: यरूशलेमचाहिँ सबै जातिहरूको निम्ति समस्याको मूलकारण हुनेछ
- ख) जकरिया १२:४: परमप्रभुले यहूदाका शत्रुहरूलाई नाश गर्नुहुनेछ
- ग) जकरिया १२:५: यहूदीहरूले परमेश्वरलाई आफ्नो बलको रूपमा मानि लिनेछन्
- घ) जकरिया १२:६-९: यरूशलेम-बाहिर बस्ने यहूदाका मानिसहरूले आफ्ना शत्रुहरूलाई निलेछन् र पहिले तिनीहरूमाथि विजय प्राप्त गर्नेछन्
- ङ) जकरिया १२:१०-१४: यस जातिले मसीहलाई तिरस्कार गरेकोमा विलाप गर्नेछ
- च) जकरिया १३:१: पापबाट शुद्ध हुने शुद्धीकरणको निम्ति प्रबन्ध गरिनेछ
- छ) जकरिया १३:२-६: मूर्तिहरू र भूटा अगमवक्ताहरूलाई हटाइनेछ
- ज) जकरिया १३:७: मसीहलाई मारिनेछ र इस्राएली जाति छरपष्ट हुनेछ
- झ) जकरिया १३:८-९: इस्राएली जातिबाट बाँकी रहेकाहरू परमप्रभुकहाँ फर्कनेछन्
- ञ) जकरिया १४:१-२: अन्यजातिहरू यरूशलेमको विरुद्धमा भेला हुनेछन्
- ट) जकरिया १४:३-५: परमप्रभु स्वयम्ले हस्तक्षेप गर्नुहुनेछ
- ठ) जकरिया १४:६-७: वायुमण्डलमा मौसमको सम्बन्धमा र आकाशमण्डलमा दिनरातका नियमहरूमा ठूला-ठूला गडबडीहरू आउनेछन्
- ड) जकरिया १४:८: जिउंदो पानीको नदी बग्नेछ
- ढ) जकरिया १४:९: ख्रीष्ट येशू राजा हुनुहुनेछ, र राज्य गर्नुहुनेछ
- ण) जकरिया १४:१०: इस्राएल देशमा भौगोलिक हेरफेरहरू आउनेछन्
- त) जकरिया १४:११: यरूशलेम बसोबास गरिनेछ र सुरक्षित रहनेछ
- थ) जकरिया १४:१२-१५: महामारीले अन्यजाति शत्रुहरूलाई प्रहार गर्नेछ र आतङ्कले तिनीहरूलाई छोप्नेछ
- द) जकरिया १४:१६-१९: बचेका अन्यजातिहरूले यरूशलेममा आराधना गर्नेछन्, नभए तिनीहरू यस महामारीको प्रकोपमा पर्नेछन्
- ध) जकरिया १४:२०-२१: सामान्य भाँडाकुँडा र वर्तनहरू पनि परमप्रभुको निम्ति पवित्र हुनेछन्; अनि व्यापारीहरूले फेरि कहिल्यै परमप्रभुको भवनमा व्यापार गर्नेछैनन्

जकरियाको पुस्तकको टिप्पणी

मानिसहरूमाथि न्याय आइपरेको थियो; तब मात्र उनीहरूले आफ्ना दुष्ट चालहरूको खातिर परमप्रभुले उनीहरूसँग गर्नुभएको कडा व्यवहारको अर्थ बुझेका थिए ।

खण्ड १

जकरिया १:१-६ :

‘पश्चात्ताप गर र आज्ञाकारी होओ’
भन्ने आग्रह, र ‘पितापुर्खाहरूजस्तै
नहोओ र तिनीहरूका गल्तीहरूबाट
एउटा पाठ सिक’ भन्ने चिताउनी

पहिले छवटा पदहरूले यस पुस्तकको भूमिका पेस गरेका छन् । यी पदहरूमा बेरेक्याहका छोरा जकरियाले मानिसहरूलाई परमप्रभुको दिव्य सन्देश सुनाउँछन्: तिनीहरू उहाँकहाँ फर्कनुपर्छ; उनको आग्रह यही हो । अनि तीन पदले यस पुस्तकको मुख्य विचार पेस गर्छ: ‘सेनाहरूका परमप्रभु यसो भन्नुहुन्छ: तिमीहरू मकहाँ फर्क, सेनाहरूका परमप्रभु भन्नुहुन्छ, र म तिमीहरूकहाँ फर्कनेछु, सेनाहरूका परमप्रभु भन्नुहुन्छ ।’ उनले मानिसहरूलाई ‘तिमीहरूले आफ्ना पितापुर्खाहरूका गल्तीहरूबाट एउटा पाठ सिक’ भन्ने आग्रह गर्छन्; किनकि उनीहरूले यशैया, यर्मिया र होशेजस्ता भूतपूर्व भविष्यवक्ताहरूको कुरा सुन्न इन्कार गरेका थिए । यसकारण परमप्रभुले उनीहरूलाई पूर्वचेताउनी दिनुभएअनुसार

खण्ड २

जकरिया १:७-६:८ :

क्रमसँग आठवटा दर्शनहरू प्रस्तुत गरिएका छन्, जुन दर्शनहरूबाट मानिसहरूले मन्दिरको पुनर्निर्माण गर्न प्रोत्साहन लिनुपरेको थियो ।

अब जकरियाले आफ्नो पुस्तक लेख्न शुरू गरेर आफ्नो जमानादेखि खीष्टको हजार वर्षको राज्यसम्म भविष्यवाणीरूपी दृश्यावली प्रस्तुत गर्छन् ।

क) जकरिया १:७-१७: दर्शन एक: रातो षोडामाथि सवार हुने षोडचढी

यस पहिलो दर्शनको अर्थ यस प्रकारको छ: परमेश्वर अन्यजातिका मानिसहरूसँग नाराज हुनुहुन्थ्यो; किनकि उहाँका जनहरूले दुःखकष्ट पाइरहेको बेलामा तिनीहरू आराम

गरेर बसिरहेका थिए। यसकारण उहाँले ती अन्यजातिहरूलाई दण्ड दिनुहुनेथियो र आफ्ना जनहरूलाई पुनर्स्थापित गर्नुहुनेथियो।

जकरिया १:७-११: अनि सात पदमा आएर भविष्यवक्ता जकरियाले आफ्ना आठवटा दर्शनहरूको क्रम शुरु गर्छन्।

पहिलो दर्शनमा परमप्रभु आफ्ना प्रतिनिधिहरूसँग देखा पर्नुभयो। अनि रातो घोडामाथि सवार हुने घोडचढीचाहिँ एघार पदमा परमप्रभुका दूत हुनुभएको रहेछ; अनि उहाँका प्रतिनिधिहरू सायद स्वर्गदूत थिए होलान्, जसले पृथ्वीको चारैतिर राता, खैरा र सेता घोडाहरूमाथि घुमफिर गर्छन्। अनि गैरीमा भएका मेहदीका रूखहरूले इस्राएली जातिलाई सङ्केत गर्छन्, जुन जाति अन्यजातिहरूको अधीनतामा रहेको थियो। अनि जब भविष्यवक्ता जकरियाले यी घोडचढीहरूको अर्थ बुझ्न खोजे, तब एकजना अर्थ खोलिदिने स्वर्गदूतले उनलाई त्यसको अर्थ खोलिदिन्छु भन्ने प्रण गरे। तर अन्तमा परमप्रभु अर्थात् मेहदीका रूखहरूको बीचमा उभिरहेका मानिसले चाहिँ उनलाई त्यसको जवाफ दिए र उनीहरूको अर्थ बताए: यी घोडचढीहरूको काम पृथ्वीको चारैतिर घुमफिर गर्नु थियो। अनि सारा पृथ्वी शान्त छ भनेर ती घुमफिर गर्ने गस्तीहरूले परमप्रभुलाई खबर दिए। हुन सक्छ, यसको अर्थ अन्यजाति राष्ट्रहरूको हालत, विशेष गरेर बेबिलोनको अवस्था निकानन्दको थियो होला, तर परमेश्वरका जनहरू थिचोमिचोमा परिरहेका थिए।

जकरिया १:१२-१७: परमप्रभुका दूतले सेनाहरूका परमप्रभुसँग सत्तरी वर्षदेखि उजाड भएको यरूशलेम र यहूदाको निम्ति अन्तर्विन्ती गरे। तब उहाँबाट एउटा उत्साहदायक जवाफ आयो, अनि भविष्यवक्ता जकरियासित बोल्ने र उनलाई अर्थ खोलिदिने स्वर्गदूतले उनलाई आदेश दिए: 'परमेश्वरले आफ्ना जनहरूको

निम्ति हस्तक्षेप गर्नुहुनेछ भन्ने कुरा प्रचार गर!' अन्यजातिहरूले यहूदामाथि गरेको क्रूरताद्वारा परमेश्वरको ठूलो रिस उठाएका थिए। परमेश्वर आफ्नो दयामा यरूशलेमकहाँ फर्कनुहुनेथियो, र मन्दिरको पुनर्निर्माण हुनेथियो। यहाँ नापे डोरीले पुनर्निर्माणको अर्थ लिन्छ भने, २ राजा २१:१३ पदमा नापे डोरीले चाहिँ विनाशको अर्थ लिएको हो। भविष्यवक्ताले मानिसहरूलाई परमेश्वरको सन्देश सुनाउनु थियो: उहाँले यहूदाका शहरहरूको उन्नति गर्नुहुनेथियो, सियोनलाई सान्त्वना दिनुहुनेथियो र यरूशलेमलाई फेरि चुन्नुहुनेथियो।

ख) जकरिया १:१८-२१: दर्शन दुई:

चारवटा सिङहरू र चारजना कारिगरहरू

यस दोस्रो दर्शनको अर्थ यस प्रकारको छ: चारवटा अन्यजाति विश्व साम्राज्यहरूको विनाश हुनेछ।

यो दोस्रो दर्शन पूरा हुन बाँकी नै छ; यो भावी दिनहरूमा पूरा हुनेछ। अनि चारवटा सिङहरूको अर्थ ती चारवटा राज्यहरू हुन्, जसले यहूदा, इस्राएल र यरूशलेमलाई तितरबितर पारेका थिए। अर्को शब्दमा भन्नु हो भने, यी सिङहरू ती चारवटा अन्यजाति विश्व साम्राज्यहरू थिए: बेबिलोनको साम्राज्य, मादी-फारसको साम्राज्य, ग्रीकको साम्राज्य र रोमी साम्राज्य।^{१)} अनि ती चारजना कारिगरहरूको परिचय दिइएन, तर सुस्पष्ट छ कि ती कारिगरहरूचाहिँ ती साधन र माध्यम हुन्, जुन साधन र माध्यमचाहिँ परमेश्वरले यहूदालाई तितरबितर पारिदिएका अन्यजाति राज्यहरूलाई नष्ट गर्न खडा गर्नुभयो। यसको विषयमा श्री जी. कोलम्यान लकले स्पष्टीकरण दिएर यसो लेखेका छन्:

'परमेश्वरले प्रयोग गर्नुभएका यी चारवटा साधन के हुन् त ? यी चारवटा साधनहरूको विषयमा सुभाउ

दिइएको छ, कि इजिकिएल १४:२१ र प्रकाश ६:१-८ पदको खण्डअनुसार यी विशेष साधनहरूचाहिँ परमेश्वरका चार किसिमका न्यायहरू हुन् अर्थात् लडाइँ, अनिकाल, जङ्गली पशुहरू र महामारी हुन् । अर्को सुभाउ पनि छ, जुनचाहिँ अफ बढी सम्भव देखिन्छ: ती चारजना कारिगरहरूले अघि यस दर्शनमा परिचय गरिएका चारवटा साम्राज्यहरू क्रमअनुसार पराजित गर्ने चारवटा सत्ताहरू हुन्, अर्थात् मादी-फारसको साम्राज्यले बेबिलोनको साम्राज्य पराजित गर्‍यो, ग्रीकको साम्राज्यले मादी-फारसको साम्राज्य पराजित गर्‍यो अनि रोमी साम्राज्यले ग्रीकको साम्राज्य पराजित गर्‍यो; अनि अन्तका दिनहरूमा फेरि जाने त्यो रोमी साम्राज्यचाहिँ मसीहको महान् राज्यद्वारा परास्त हुनेछ । जे होस्, एउटा सामान्य नियम सुस्पष्ट प्रकाशमा आएको छ: परमेश्वरका जनहरूको विरुद्धमा उठ्ने हरेक दुष्ट राज्यचाहिँ अन्तमा परास्त हुने नै छ र त्यसको उचित न्याय गरिनेछ” (2)

ग) जकरिया २: दर्शन तीन: नाप्ने डोरी भएका मानिस

यस तेस्रो दर्शनको अर्थ यस प्रकारको छ: भविष्यमा यरूशलेमको समृद्धि हुनेछ, मानिसहरू र गाईबस्तुहरूले पूर्ण हुनेछ र सुरक्षित रहनेछ ।

जकरिया २:१-५: तेस्रो दर्शनले नाप्ने डोरी भएको एकजना मानिसलाई प्रकट गर्छ । अनि जब भविष्यवक्ताले तिनलाई ‘तपाईँ कहाँ जाँदै हुनुहुन्छ’ भनेर सोधे, तब तिनले उनलाई यसो भन्दै जवाफ दिए: ‘म यरूशलेमको लमाइ-चौडाइ नाप्न जाँदैछु ।’ यसर्थ तिनी शहरको पुनर्निर्माण कुन जग्गामा गरिने हो, सो हेर्न गएका रहेछन् । तब जकरियालाई अर्थ खोलिदिने स्वर्गदूतले अर्को स्वर्गदूतलाई भेटे; अनि यिनले ‘यस जवान मानिसलाई आश्वासन दिएर उसलाई निम्न कुरा विश्वास दिलाऊ’ भने: यरूशलेमको जनसङ्ख्या यति प्रशस्त हुनेछ, यहाँसम्म कि तिनीहरूको निम्ति शहरको सारा भूक्षेत्र सानो हुनेछ; यरूशलेम पर्खालले

नघेरिएका शहरहरूजस्तो बसोबास गरिनेछ । यसर्थ तिनीहरूको निम्ति सुरक्षाको पर्खाल चाहिँदैन; तपाईँले आफैँ भन्नुहोस्: यस प्रकारको पर्खालको के काम, जब परमप्रभुले तिनीहरूलाई रक्षा गर्नुहुनेछ ? तर वास्तवमा यसको सन्दर्भचाहिँ ख्रीष्टको हजार वर्षको राज्यमा यरूशलेमको अन्तिम अवस्था हो । (अनि चार पदमा निर्धारित भएको जवान मानिस कि त जकरिया, कि त नाप्ने डोरी भएको मानिस हुनुपर्ला) ।

जकरिया २:६-१२: यहाँ निर्वासनमा रहेका यहूदी कैदीहरूका यरूशलेममा फर्कने बोलावट आएको छ: ‘निस्केर आओ र उत्तरको देशबाट भागिहाल !’ (हुन त यरूशलेमदेखि बेबिलोन उत्तर-पूर्व पर्छ; तर कैदीहरू ‘उर्वर अर्धचन्द्र’ नामक फलाइलो भूभागबाट भएर फर्केर आउनेथिए, र यसरी तिनीहरूले उत्तरबाट इस्त्राएल देशमा प्रवेश गर्नेथिए) । अनि यो कुरा कहिले पूरा हुनेछ त ? आठ पदमा वचनले के भन्दछ ? यो त महिमा प्रकट भएपछि र महिमा स्थापित भएपछि पो पूरा हुनेछ । यसो हो भने, योचाहिँ ख्रीष्टको दोस्रो आगमनपछि पूरा हुनेछ । परमेश्वरले आफ्ना जनहरूका शत्रुहरूलाई दण्ड दिनुहुनेछ; किनभने उहाँका जनहरू उहाँका शब्दहरू-अनुसार ‘उहाँको आँखाको नानी’ हुन् । ‘हे सियोनकी छोरी, गीत गा, र रमा; किनकि हेर, म आउँछु, र म तेरो बीचमा वास गर्नेछु, परमप्रभु भन्नुहुन्छ ।’ ओहो, ख्रीष्ट येशू हजार वर्षको राज्यमा स्थापित हुने मन्दिरमा आउनुहुँदा कत्रो गीतको नारा सुनिनेछ ! अनि त्यस दिनमा अन्यजातिका धेरै मानिसहरू सम्भौतामा आएर परमप्रभुसँग मिल्नेछन् । अनि याद रहोस्: सम्पूर्ण बाइबलभरि प्यालेस्टाइनको निम्ति ‘पवित्र देश’ भन्ने शब्द यहाँ एकपल्ट मात्र प्रयोग गरिएको छ ।

जकरिया २:१३: ‘हे सबै प्राणीहरूहो, परमप्रभुको सामु चुपचाप बस !’ किनभने

परमप्रभु अन्यजातिहरूलाई दण्ड दिन जागि-उठ्नुभएको छ ।

घ) जकरिया ३: दर्शन चार: महापूजाहारी यहोशू

यस चौथो दर्शनको अर्थ यस प्रकारको छ: पूजाहारीगिरी शुद्ध पारी त्यसको पुनर्स्थापना हुनेछ । यहाँ यस पूजाहारीगिरीले इस्राएली जातिको ठाउँ लिन्छ ।

जकरिया ३:१-३: यस दर्शनमा मैला वस्त्रहरू पहिरेका महापूजाहारी यहोशू उभिरहेका थिए । अनि तिनले यहाँ इस्राएली जातिको प्रतिनिधिको ठाउँ ओगटेका छन् । अनि शैतानले इस्राएली जातिलाई आरोप लगाएर के भन्यो भने, 'तँ पूजाहारीको कामको योग्य छैनस् ।' (हिब्रू भाषामा शैतानको अर्थ विरोधी हो) । तर परमेश्वरले शैतानलाई जवाफ दिनुभयो: 'इस्राएली जाति आगोबाट शुतिएको एउटा अगुल्टो हो !' अर्थात् उहाँले तिनीहरूलाई कैदबाट निकालिदिनुभएको हो ।

जकरिया ३:४-७: ती स्वर्गदूतले यहाँ के प्रतिज्ञा गरेका छन् भने, यो जाति शुद्ध पारिनेछ र यसलाई नयाँ, सुन्दर वस्त्र लगाइदिनेछ । जकरियाको अनुरोधमा तिनीहरूले यहोशूको शिरमाथि एउटा सफा पगरी लगाइदिए, र परमप्रभुका दूतको उपस्थितिमा तिनीहरूले तिनलाई दामी वस्त्रहरू पहिराइदिए । अनि परमप्रभुका दूतले यहोशूलाई यसो भन्दै चेताउनी दिए: 'सेनाहरूको परमप्रभु यसो भन्नुहुन्छ: तिमी मेरा मार्गहरूमा हिँड्यौ भने र मैले तिमीलाई सुम्पेको कार्यभार पूरा गर्छौ भने तिमीले नै मेरो घरको पनि न्याय गर्नेछौ र मेरा चोकहरूको पनि रक्षा गर्नेछौ; अनि म तिमीलाई यी छेउमा उभिएकाहरूको बीचमा हिँड्ने ठाउँहरू दिनेछु ।' यसर्थ यहूदी मानिसहरू परमप्रभुप्रति विश्वासयोग्य र आज्ञाकारी भए भने, तिनीहरूले परमेश्वरको घरमाथि शासन

गर्नेछन् र उहाँका चोकहरू सम्हाल्ने जिम्मेवारी पाउनेछन्, साथै तिनीहरूसँग त्यहाँ उभिएका-हरूको बीचमा प्रवेश गर्ने अधिकार हुनेछ ।

जकरिया ३:८-९: यहोशू र तिनका सहकर्मी पूजाहारीहरूचाहिँ चिन्हरूपी मानिसहरू थिए अर्थात् तिनीहरू यस्ता मानिसहरू थिए, जसको विषयमा अरू मानिसहरू छक्क परे अर्थात् तिनीहरू चिन्हको भूमिका खेल्ने मानिसहरू थिए । श्री मेरिल एफ. अङ्गरले यसको व्याख्या निम्न प्रकारले गरेका छन्:

‘यस्तो भविष्यवाणीरूपी पूर्वलक्षण बोकेका यी मानिसहरूचाहिँ आफ्नो ओहदामा अर्थात् पूजाहारी-पदमा भावी घटनाहरूको प्रतिछाया थिए, जस्तै: ख्रीष्ट येशूले इस्राएली जातिलाई दाम तिरैर छुटाउनुहुनेछ, यसको पुनर्स्थापना हुनेछ र यो जाति पूजाहारीगिरीरूपी जातिको रूपमा नियुक्त गरिनेछ । अनि यहोशू र तिनका सहकर्मी पूजाहारीहरूचाहिँ यसको निम्ति पूर्वचित्रण थिए ।’^{३)}

अनि आठ पदमा ‘म आफ्नो दास हाँगालाई ल्याउनेछु’ भन्ने वाक्य ख्रीष्ट येशूको विषयमा भनिएको हो; अनि नौ पदमा उहाँलाई खोपिएको ढुङ्गाको रूप दिइएको छ; (यो कुरा दानियल २:३४-३५ पदहरूसँग तुलना गर्नुहोस्) । कतिजनाको विचारमा ‘हांगा’ भन्ने शब्द ख्रीष्टको पहिलो आगमनको अर्थमा र ‘ढुङ्गा’ भन्ने शब्द उहाँको दोस्रो आगमनको अर्थमा प्रयोग गर्न उचित छ रे । अनि श्री अर्नो सी. गेबेलाइनले के भनेका छन् भने, ‘सातवटा आँखाहरू खोपिएको यस ढुङ्गाको अर्थ उद्धार पाएको इस्राएली जाति पनि हुनुपर्छ; किनकि उहाँको आत्माले भरिएका ती लोकहरू उहाँको राज्यको जग हुन्; किनभने हामी यसको सम्बन्धमा यसरी पढ्छौ: “अनि त्यस देशको अधर्म म एकै दिनमा हटाइदिनेछु ।”’ यसकारण श्री गेबेलाइनले यसको विषयमा कुरा गर्दा ‘पुनर्स्थापित भएको इस्राएली जाति परमेश्वरको राज्यको केन्द्रविन्दु हो’ भनेर भनेका छन् ।^{४)}

जकरिया ३:१०: ख्रीष्टको हजार वर्षको राज्यको सुदिनको विषयमा निम्न सुयोग्य प्रशिद्ध भलक दिएर यो अध्याय सिद्धिएको छ: त्यस जमानाको देहाती जीवनको वातावरण कति शक्तिमय हुनेछ! किनकि यस्तो लेखिएको छ: 'त्यस दिनमा तिमीहरू हरेकले आ-आफ्नो छिमेकीलाई आफ्नो दाखको बोटमनि र आफ्नो नेभाराको रूखमनि आउने निम्तो दिनेछौ, सेनाहरूको परमप्रभु भन्नुहुन्छ।'।

ङ) जकरिया ४: दर्शन पाँच: सुनको सामदान र दुईवटा जैतुनका रूखहरू

यस पाँचौं दर्शनको अर्थ यस प्रकारको छ: इस्राएली जातिचाहिँ परमेश्वरको सामदान थियो; अनि यसले परमेश्वरको आत्माको शक्तिमा मन्दिरको पुनर्निर्माण गर्नेछ; (यहाँ तेलले परमेश्वरको आत्मा चित्रण गरेको छ)।

यकरिया ४:१-६: पाँचौं दर्शनमा सुनैसुनको सामदान देखिन्छ, जसको छेउमा दुईवटा जैतुनका रूखहरू थिए। यसो हेर्दा के बुझिन्छ: यस सुनको सामदानको आधार थियो, जसबाट एउटा डन्डी निस्केको थियो। अनि यस डन्डीको टुप्पामा एउटा कचौरा थियो, जसले तेलदानीको काम गर्थ्यो। अनि सामदानको डन्डीबाट सातवटा नलीहरू निस्के, जुन नलीहरूचाहिँ उभोतिर फर्केका थिए र जसको एक-एक टुप्पामा एक-एक दियो हुने गरी जम्मा सातवटा तेलका दियाहरू बल्थे। अनि यस सुनको सामदानको देब्रे-दाहिनेपट्टि एक-एक जैतुनको रूख थियो, जुन रूखहरूले लगातार सुनको सामदानको यस कचौरामा सीधा तेल पठाउने गर्थे, र यस कचौराबाट त्यो तेल यी सातवटा नलीहरूद्वारा ती सातवटा दियाहरूमा पुग्थ्यो।

यसको सम्भव व्याख्या यस प्रकारको छ: यस सुनको सामदानले इस्राएली जातिलाई चित्रण गर्छ, जुन जाति संसारमा परमेश्वरको

प्रमुख साक्षी हुन्थ्यो। अनि यस जातिले संसारको ज्योति हुने जिम्मेवारी कसरी पूरा गर्न सक्छ? केवल तेल पाएर नै यसले आफ्नो यो ज्योति हुने भूमिका पूरा गर्न सक्छ; यसर्थ पवित्र आत्माद्वारा मात्र यो जाति संसारको ज्योति हुन सक्छ। यस दर्शनको तत्कालीन व्याख्या यस प्रकारको छ: यरूशलेमको मन्दिरको पुनर्निर्माण हुनेछ, तर यसको पुनर्निर्माणचाहिँ मानिसको बल वा शक्तिद्वारा गरिनेछैन, तर परमप्रभुका आत्माद्वारा हुनेछ। पहाडरूपी कठिनाइहरू हटाइनेछन्, र जरूबाबेलका जुन हातहरूले मन्दिरको जग बसाले, तिनका यी हातहरूले मन्दिरको पुनर्निर्माण-कार्य पूरा गर्नेथिए। श्री मेरिल एफ. अङ्गरले निम्न टिप्पणी गरेका छन्:

‘यहाँ, छ पदमा जुन आत्मिक नियम प्रस्तुत गरिएको छ, यो नियम अति सुन्दर ढङ्गमा उक्त दर्शनको बिम्बद्वारा चित्रण गरिएको छ, यसकारण यस दर्शनमा आउनुहोस्: कुनै मानिसको हातविना नै उज्यालोको निम्ति चाहिएको तेलको आपूर्ति आफैआफ र कति सजिलोसँग भएको छ, सो हेर्नुहोस्! तब बुझ्नुहोस्: यस कुराले ख्रीष्टको हजार वर्षको राज्यमा इस्राएली जातिको गवाही केकस्तो हुने हो, त्यसको पूर्वचित्रण गर्छ। किनकि यस प्रकारको गवाहीचाहिँ पवित्र आत्माको पूर्णताको फल हो, जब परमेश्वरको आत्मा तिनीहरूमाथि खन्याइनेछ। तर यस पदको खास सन्दर्भचाहिँ जरूबाबेल थिए; किनकि तिनलाई नै यो प्रतिज्ञा त्यस बेलामा दिइएको थियो; किनभने तिनको जिम्मामा मन्दिर पूरार्थ महान् निर्माण-कार्य सुम्पिएको थियो।’⁵⁾

जकरिया ४:७-१०: जरूबाबेलले पहाडरूपी ठूलो विरोध सामना गर्नुपरे ता पनि यस मन्दिरको निर्माण-कार्य पूरा हुने नै थियो र यसको सुन्दरताले गर्दा ‘धन्य, धन्य’ र ‘वाह, वाह’का उद्घोषहरू सुनिनेथिए। अनि जुन मानिसहरूले साना कुराहरूको आरम्भ भएको दिन तुच्छ ठानेका थिए, अर्थात् जुन मानिसहरूले परमेश्वरले कुनै न कुनै ठूलो काम

गर्न सक्नुहुने सम्भावनाको खिल्ली उड़ाएका थिए, ती मानिसहरूले जरूबाबेलको हातमा त्यो साहुल देखेथिए, अर्थात् त्यो सुदिन देखेथिए, जुन दिनमा जरूबाबेलले यो निर्माण-कार्य सिद्ध्याउनेथिए ।

अनि सातवटा दियाहरू परमप्रभुका सात आँखाहरू हुन्; यसबाट परमप्रभु यस मन्दिरको पुनर्निर्माण-कार्यमा कति चासो लिनुहुन्छ र हेरचाह गर्नुहुन्छ, सो स्पष्ट बुझिन्छ । अनि ठीक यस्तै उहाँ सम्पूर्ण पृथ्वीमाथि आफ्नो नजर लगाउनुहुन्छ र यसको हेरचाह गर्नुहुन्छ ।

जकरिया ४:११-१४: अनि जब जकरियाले यी दुईवटा जैतुनका रूखहरू र दुईवटा जैतुनका हाँगाहरूको बारेमा कुरा बुझ्न खोजे र स्वर्गदूतलाई सोधे, तब ती स्वर्गदूतले उनलाई स्पष्ट पारे: यी त ती दुईजना अभिषिक्त जनहरू हुन्, जो सम्पूर्ण पृथ्वीका प्रभु र मालिकको छेउमा उभिरहेका छन् । सामान्य अर्थमा यी दुईजना अभिषिक्त जनहरू यहूदाका राज्यपाल जरूबाबेल र महापूजाहारी यहोशू हुन्, जसले आफ्नो ओहदामा राजा र पूजाहारीको भूमिका निभाए ।

यस दर्शनले हामीलाई के शिक्षा दिन्छ भने, पुनर्स्थापनाको निम्ति आत्मिक शक्ति आवश्यक पर्छ । अनि के तपाईंलाई याद छ, यसभन्दा अधिको दर्शनले हामीलाई के सिकाउन खोज्यो ? पुनर्स्थापनाको निम्ति शुद्धीकरण आवश्यक छ ।

च) जकरिया ५:१-४: दर्शन छ: उड्दै गरेको पुस्तकको मुठा

यस छैटौं दर्शनको अर्थ यस प्रकारको छ: इस्राएल देशमा जसले चोरी गर्‍यो र जसले भूटो कसम खायो, तिनीहरूको विरोधमा परमेश्वरको श्रापको घोषणा गरिन्छ ।

जकरिया ५:१-२: उड्दै गरेको पुस्तकको मुठाको यस दर्शनको सम्बन्धचाहिँ प्रशासन र

न्यायसँग सम्बन्धित छ । अब क्रममा यस प्रकारका तीनवटा दर्शनहरू आउँछन्; तीमध्ये उड्दै गरेको पुस्तकको मुठाको दर्शन प्रथम हो । यस पुस्तकको मुठाको लमाइ बीस हात र यसको चौडाइ दस हात थियो, अँ, सुलेमानको मन्दिरको अगाडि भएको दलानको साइज पनि यतिको थियो ।

जकरिया ५:३-४: यस मुठाले चोरी गर्ने र भूटो कसम खाने हरेक मानिसमाथि परमेश्वरको श्राप आउनेछ भन्ने घोषणा गर्‍यो । यस श्रापअन्तर्गत चाहे चोरी गर्ने मानिस होस्, चाहे भूटो कसम खाने मानिस होस्, त्यसको घर, यसको काठ र यसका ढुङ्गाहरू समेत नष्ट हुनेथियो । हुन सक्छ, यस दर्शनको सन्दर्भ ख्रीष्टको राज्य स्थापित गर्नुभन्दा अघि सबै मानिसहरूमाथि आइपर्ने विश्वव्यापी न्यायहरू होलान् । किनकि त्यस समयमा चोरीजस्तै मानिसको विरुद्धमा गरिएका पापहरू र भूटो कसम आदि परमेश्वरको विरुद्धमा गरिएका पापहरूसित सटीक कारबाही गरिनेछ । (अनि यी दुवै न्यायहरू व्यवस्थाका दुईवटा ढुङ्गाका पाटीहरूमा पनि सङ्केत गरिएका छन्) ।

छ) जकरिया ५:५-११: दर्शन सात: एउटा एपामा अर्थात् एउटा टोकरीमा बसिरहेकी स्त्री

यस सातौं दर्शनको अर्थ यस प्रकारको छ: मूर्तिपूजा र धर्ममा पैसा कमाउने बाटो देखेको व्यापारधन्दा इस्राएल देशबाट बेबिलोनमा हटाइएको छ; किनकि त्यसको पुरानो घर यही हो ।

सातौं दर्शनमा एउटा एपामा अर्थात् एउटा टोकरीमा बसिरहेकी एउटी स्त्री देखिन्छ । अनि एपाचाहिँ यूके र यू.एस.ए.मा चल्ती भएको 'बुशल' नामक अन्नको भाड़ाजस्तै यहूदीहरूको

बीचमा व्यापारमा प्रयोग गरिएका माना-पाथीहरूमा सबैभन्दा ठूलो, बाइस लिटर अटाउने भाडा थियो। अनि त्यस स्त्रीको अर्थ 'दुष्टता' हो। इस्राएल देशमा हुँदा यस एपामा बिक्रो वा ढकनी लगाएर त्यो बन्द गरिएको थियो; यसर्थ त्यहाँ भएको बेलामा दुष्टतामाथि प्रतिबन्ध लगाइएको थियो। तर अब अरू दुईजना स्त्रीहरू देखा परे, जुन स्त्रीहरूले त्यो एपा उठाएर शिनार देशमा अर्थात् बेबिलोनमा लगेर त्यहाँ राखिछोडे। यसको अर्थ यस प्रकारको देखिन्छ: जुन धर्म बिग्रेर गएको अनि मूर्तिपूजा र व्यापारधन्धामा परिणत भएको थियो, त्यो दूषित धर्म इस्राएल देशबाट उठाइयो र बेबिलोनमा लगियो, जहाँ त्यसको खास घर थियो, जहाँबाट त्यो पहिले आएको पनि थियो। निस्सन्देह कालक्रममा त्यो हटाउने क्रिया बेबिलोनको न्याय हुनुभन्दा अघि र परमेश्वरको राज्य स्थापित गर्नुभन्दा अघि भएको हुनुपर्छ। अनि एघार पदमा जुन 'घर'को कुरा गरिएको छ, त्यो त मूर्तिको मन्दिर हो।

इस्राएली जातिको विषयमा कुरा यस्तो छ: बेबिलोनको कैदपछि यो जाति मूर्तिपूजाबाट बिलकुल शुद्ध भयो; तर हाय, भावी दिनमा यस जातिका मानिसहरूले ख्रीष्ट-विरोधीलाई परमेश्वरको रूपमा मानेर दण्डवत् र पूजा गर्नेछन्; त्योजस्तै खराब, त्योजस्तै ठूलो मूर्तिपूजा अरू के हुन सक्छ?

ज) जकरिया ६:१-८: दर्शन आठ: चारवटा रथहरू

यस आठौं दर्शनको अर्थ यस प्रकारको छ: परमेश्वरका घुमफिर गर्ने चारवटा टोलीहरूले चारैतिरबाट इस्राएली जातिका शत्रुहरूलाई धपाएको र दबाएको खबर ल्याए।

जकरिया ६:१-४: त्यसपछि जकरियाले के देखे भने, पित्तलका दुईवटा पहाडहरूको

बीचबाट चारवटा रथहरू तिनका जोडा-जोडा घोडाहरूसित निस्के। ती घोडाहरू राता, काला, सेता र थोप्ले वा गाढा राता थिए, अँ, ती सबै घोडाहरू बलिया थिए।

जकरिया ६:५-७: अनि अर्थ खोल्ने स्वर्गदूतले ती रथहरू र तिनका जोडा-जोडा घोडाहरूको अर्थ खोले: यी स्वर्गका चार आत्माहरू हुन्, जो चाहिँ अन्यजाति-जगत्लाई मसीह येशूको अधीनतामा ल्याउने परमेश्वरका कार्यकर्ताहरू हुन्। काला घोडाहरू निस्केर उत्तरतिर जान्छन्, र थोप्ले घोडाहरू दक्षिणतिर निस्केर जान्छन्। अनि पवित्र बाइबलमा भविष्यवाणीहरूको खण्डमा उत्तर र दक्षिणका दिशाहरूको सन्दर्भ प्रायः इस्राएली जातिका शत्रुहरूसँग सम्बन्धित छ, (उदाहरणको लागि, दानियल एघार अध्यायमा उत्तरका राजा र दक्षिणका राजाको कुरा उल्लेख छ)। काला घोडाहरू निस्केपछि सेता घोडाहरू पनि निस्के, तर राता घोडाहरू कहाँ निस्केर गए, र तिनीहरूले कहाँ घुमफिर गरे, सो पत्ता पाइन।

जकरिया ६:८: अनि अर्थ खोल्ने स्वर्गदूतले उत्तर देशतिर निस्केर गएका घोडाहरूको विषयमा के भने भने, 'यी उत्तर देशमा निस्केर गएका घोडाहरूले उत्तर देशमा मेरो आत्मा शान्त पारेका छन्।' यसबाट के बुझिन्छ? उत्तरको सेना अर्थात् बेबिलोनको सेना नाश हुनेछ, जुन सेना सदैव इस्राएल देशको निम्ति खतराको स्रोत र डरको कारण हुन्थ्यो।

आउनुहोस्, हामी यस दर्शनको प्रमुख अर्थ पक्रौं: परमप्रभुका दूतहरू निस्कन्छन्, र चारैतिर इस्राएली जातिका शत्रुहरूलाई नाश गर्छन्; मुख्य वाख्या यही होला त नि। अनि हामी फेरि एकपल्ट यो पनि भनिहालौं: यो चाहिँ पृथ्वीमाथि ख्रीष्टको राज्य स्थापित हुनुभन्दा अघि घट्ने घटना हो।

खण्ड ३

जकरिया ६:९-१५:

यहोशूलाई महापूजाहारीको रूपमा अभिषेक गरिएको

अबको प्रतीकात्मक विधिको अर्थ यस प्रकारको छः ख्रीष्ट येशू राजा र महापूजाहारीको रूपमा आउनुहुनेछ; मण्डली र सरकार ख्रीष्टको हातमा, योजस्तै सिद्ध आदर्श र अत्यन्त सुन्दर मिलन अरू कुनै छैन ।

जकरिया ६:९-१३: अबचाहिँ न्यायका दर्शनहरू समाप्त भए, र एउटा बडो प्रतीकात्मक कार्य सुसम्पन्न गरिन्छ । किनकि जकरियाले एउटा दिव्य आदेश पाए: उनले बेबिलोनको कैदबाट फर्केर आएका तीनजना व्यक्तिहरूबाट, अर्थात् हेलदै, तोबियाह र यदायाहबाट सुन र चाँदी लिनु थियो; अनि उनले योसियाहको घरमा गएर त्यहाँ महापूजाहारी यहोशूको^{६)} निम्ति एउटा भव्य मुकुट बनाउनु थियो । तर अरू बेला हुनु हो भने, मुकुट त शासकको निम्ति बनाइन्थ्यो, महापूजाहारीको निम्ति होइन । तर यस मुकुट लगाउने कार्यले ख्रीष्टको दोस्रो आगमनलाई ताक्छ, जुन बेलामा उहाँ राजा र पूजाहारीको रूपमा आउनुहुनेछ । अनि बाह्र पदमा आएर उहाँको नाम 'हाँगा' राखिएको छ; किनभने उहाँले हजार वर्षको राज्यको मन्दिर निर्माण गर्नुहुनेछ र राजकीय महिमा धारण गर्नुहुनेछ र आफ्नो सिंहासनमाथि विराजमान भई शासन गर्नुहुनेछ । यस विषयमा श्री डेभिड ब्यारोनले निम्न टिप्पणी गरेका छन्:

‘निश्चय निम्न कुराले मसीहको राजकीय पूजाहारीगिरीसँग मेल खान्छ: किनकि यहाँ मन्दिरको निम्ति प्रयोग गरिएको हिब्रू शब्द ‘हेइकाल’को अर्थ महल हो, जुन शब्द घरिघरि राजदरबारको निम्ति र परमप्रभुको मन्दिरको निम्ति चलाइएको छ । किनकि राजा भई उहाँ आफ्नो दरबारमा पस्नुहुनेछ, र पूजाहारी भई उहाँ आफ्नो पवित्रस्थानमा प्रवेश गर्नुहुनेछ ।’

‘अनि ती दुवैको बीचमा शान्तिको मन्त्रणा हुनेछ ।’ राजा र पूजाहारीको बीचमा शान्ति र समभदारिता किन नहुने, जब यी दुवै पद-हरू एकै व्यक्तिले अर्थात् ख्रीष्ट येशूले सम्हाल्नुहुनेछ ?

जकरिया ६:१४: अनि त्यो मुकुट उनले मन्दिरमा सम्भन्ना-चिन्हको रूपमा राख्नुपरेको थियो । (अनि हेलेमचाहिँ हेलदै हुन् र हेनचाहिँ यहोशू हुन्) ।

जकरिया ६:१५: तितरबितर भएको इस्त्राएली जातिको पुनर्स्थापना पूरा हुनेछ, र मसीहको विषयमा गरिएको प्रतिज्ञा पनि निश्चित रूपले पूरा हुनेछ । यो आश्वासन मानिसहरूको सामु यस हेतुले राखियो, कि तिनीहरूले आज्ञाकारी हुने सम्बन्धमा प्रोत्साहन पाऊन् ।

खण्ड ४

जकरिया ७-८ :

बेतएलका यहूदीहरूको बीचमा तिनीहरूले निरन्तर उपवास किन गरिरहेको सम्बन्धमा उठेको प्रश्न

क) जकरिया ७:१-३: उपवासको विषयमा उठेको प्रश्न

जकरियाको पुस्तकको सात र आठ अध्यायहरू एउटा छुट्टै खण्ड हुन्, जसको विषयवस्तु उपवास हो। एन.के.जे.वी.को किनारमा राखिएको अनुवाद र अन्य बाइबल-अनुवादहरूअनुसार^{८)} बेतएलबाट एक टोली एउटा विषयमा परमप्रभुको राय बुझ्न आयो: के तिनीहरूले यरूशलेमको पतनको वार्षिक सम्भनामा उपवास बस्ने क्रममा निरन्तरता दिनुपर्छ कि पर्दैन? किनकि तिनीहरू सत्तरी वर्षभन्दा बढी समयदेखि यसो गर्दै आएका थिए।

ख) जकरिया ७:४-७: पहिलो वाणी आएको

यस पहिलो वाणीको अर्थ यस प्रकारको छ: त्यो उपवासको कुराचाहिँ तिनीहरूको विचार र मनसाको फल थियो, परमेश्वरको मनसा र आज्ञाको फल होइन। परमप्रभु रीति र रिवाजसँग कहाँ प्रसन्न हुनुहुन्छ र!? उहाँ त हामीबाट विश्वास र भक्तिको वास्तविकता खोज्नुहुन्छ।

जकरिया ७:४-७, ७:८-१४, ८:१-१७ र ८:१८-२३ पदका खण्डहरूमा उक्त प्रश्नको उत्तर दिन चारवटा छुट्टै वाणीहरू आए। पहिलो वाणीमा परमेश्वरले तिनीहरूलाई सम्झाउनुभयो, कि पाँचौँ र सातौँ महिनामा उपवास बस्नुपर्ने नियम तिनीहरूले स्थापित गरेका थिए, उहाँले होइन। चाहे तिनीहरू उपवास बसेका होऊन्, चाहे तिनीहरूले भोज गरेका होऊन्, तिनीहरूले आफ्नै लागि यसो गरे र आफ्नै लागि यसो गर्नेथिए, परमेश्वरको लागि होइन। किनकि यरूशलेम नाश हुनुभन्दा अघि भूतपूर्व भविष्यवक्ताहरूले मानिसहरूलाई चेताउनी दिएका थिए, कि परमेश्वरले तिनीहरूबाट धर्मका रीतिहरू होइन, तर धार्मिकता र साँचो भक्ति पाउन चाहनुहुन्छ।

ग) जकरिया ७:८-१४: दोस्रो वाणी आएको

यस दोस्रो वाणीको अर्थ यस प्रकारको छ: मानिसहरूमाथि उहाँको न्याय आइपरेको थियो; किनभने तिनीहरूले आफ्नो व्यवहारमा सटीक न्याय गर्न, धार्मिकता र दयाको काम गर्न इन्कार गरेका थिए।

दोस्रो वाणीमा परमेश्वरले यस इस्त्राएली जातिमाथि न्याय किन आइपरेको थियो, सो स्पष्ट पार्नुभयो। उहाँले मानिसहरूलाई न्याय गर्ने, आपसमा दया देखाउने र कोमल कृपाहरू प्रकट गर्ने आह्वान दिनुभएको थियो; तर तिनीहरूले यस आह्वानको कुनै पनि वास्ता गर्दैनथिए, तर यसमा ध्यान दिन पूरापूर इन्कार गर्दथिए। अब तिनीहरूको अनाज्ञाकारिताले कमाएका प्रतिफलहरूमाथि ध्यान दिनुहोस्: तिनीहरूमाथि परमेश्वरको क्रोध आइपरेको, तिनीहरूले आफ्ना प्रार्थनाहरूको उत्तर नपाएका, तिनीहरू जातिहरूको बीचमा तितर-बितर भएका र देश उजाड भएको थियो। अर्को शब्दमा भन्नु हो भने, जुन उपवासको विषयमा तिनीहरूले सोधखोज गरे, त्यो उपवासचाहिँ तिनीहरूको पापी अवस्था र तिनीहरूको अनाज्ञाकारिताको परिणाम पो थियो। यस विषयमा श्री विलियम केलीले चेताउनी दिएर यसो लेखेका छन्:

‘धर्मका विधिहरू जुनसुकै होऊन्, तर यस्ता विधिहरूले परमेश्वरको दृष्टिमा व्यावहारिक धार्मिकताको स्थान कहिल्यै लिँदैनन्, अँ, विश्वासको स्थान भन् बढ्ता गरी लिने सक्दैनन्’।^{९)}

घ) जकरिया ८:१-१७: तेस्रो वाणी आएको

यस तेस्रो वाणीको अर्थ यस प्रकारको छ: परमप्रभुले अब पनि यहूदामाथि आफ्ना आशिषहरू खन्याउनुहुनेछ।

जकरिया ८:१-५: बेतएलबाट आएको टोलीलाई दिइएको तेस्रो वाणीले यहूदालाई भावी आशिषको प्रतिज्ञा गर्छ। यहूदाका शत्रुहरूमाथि ठूलो क्रोध आइपर्नेछ (२ पद)। यरूशलेम पुनर्स्थापित हुनेछ र यसको नाम 'सत्यनगर' राखिनेछ; अनि यसका सड़कहरू केटाकेटीहरूको खेलमैदान बन्नेछन् र वृद्ध मानिसहरूको सामाजिक केन्द्रमा परिणत हुनेछन्।

जकरिया ८:६-८: अनि के यो बाँकी रहेका अल्पसङ्ख्य मानिसहरूको दृष्टिमा अचम्म लाग्ने कुरा थियो? तब के, के यो परमेश्वरको निम्ति गाह्रो कुरा हुन्थ्यो र? के उहाँले यसो गर्न सक्नुहुन्थियो? होइन, होइन, उहाँले कैदीहरूलाई फर्काएर ल्याउनुहुनेथियो, र उहाँले तिनीहरूको बीचमा तिनीहरूका परमेश्वरको रूपमा वास गर्नुहुनेथियो।

यी पदहरूको तत्कालीन प्रयोग जकरियाको समयका मानिसहरूमाथि लागू भएको थियो, यसमा शङ्का छैन; तर यी पदहरूको सम्पूर्ण पूर्ति हाम्रा प्रभु येशूको दोस्रो आगमनमा पूरा हुनेछ।

जकरिया ८:९-१३: हागै र जकरियाका मुखबाट हौसलाका वचनहरू सुनेका यी मानिसहरूलाई निर्माण-कार्य जारी राख्ने आग्रह गरियो। तिनीहरूले मन्दिरको निर्माण गर्ने काम शुरू गर्नुभन्दा अगाडि तिनीहरूको बीचमा बेरोजगारी व्यापक थियो, र सड़कहरूहुँदो हिंसा भइरहन्थ्यो। तर अबचाहिँ परमेश्वरले तिनीहरूलाई शान्ति र समृद्धि पाउने प्रतिज्ञा गर्नुभयो; अनि तिनीहरू अन्यजातिहरूको निम्ति श्रापको कारण होइन, तर यसको सट्टामा आशिषको कारण हुनेथियो।

जकरिया ८:१४-१७: जसरी परमेश्वरले आफ्ना जनहरूलाई तिनीहरूका अन-आज्ञाकारिताको दिनमा विपत्ति पठाउनेछु भन्ने प्रतिज्ञा गर्नुभएको थियो, त्यसरी नै उहाँले अब तिनीहरूको भलाइ गर्ने विचार गर्नुभयो। यही

कारणले तिनीहरू सत्यनिष्ठ हुनु थियो, तिनीहरूले समाजमा न्याय र शान्ति कायम राख्नु थियो। तिनीहरूको निम्ति दिव्य अर्त्ता यही थियो: तिनीहरू परमप्रभुले घृणा गर्नुभएका कुराहरूबाट अलग बस्नुपर्थ्यो; तिनीहरूले आफ्नो हृदयमा आफ्नो छिमेकीको विरोधमा खराबी रच्नुहुँदैनथियो र भूटो कसम खानुहुँदैनथियो। त्यतातिर तिनीहरूको मन भुक्नुहुँदैनथियो; त्यो त सरासर बेईमानी ठहरिनेथियो।

ड) जकरिया ८:१८-२३: चौथो वाणी आएको

यस चौथो वाणीको अर्थ यस प्रकारको छ: इस्त्राएली जातिका उपवास-बसाइहरू उत्सवका दिनहरू र चाडहरूमा बदली हुनेछन्, अनि यरूशलेमचाहिँ आराधनाको विश्व-केन्द्र हुनेछ।

जकरिया ८:१८: बेतएलबाट आएको टोलीलाई हौसला र ढाढस मिल्यो; किनभने परमप्रभुले तिनीहरूलाई प्रतिज्ञा गर्नुभयो, कि शोक र उदासले पूर्ण तिनीहरूका उपवास-बसाइहरू हर्ष र आनन्द, अँ, आनन्दित तुल्याउने चाडहरूमा पो बदली हुनेछन्। दसौँ महिनामा उपवास बसेको बेलामा तिनीहरूले यरूशलेम घेराबन्दीमा परेको सम्भनामा शोक गर्थे (२ राजा २५:१); अनि चौथो महिनामा यसको कब्जा भएको थियो (२ राजा २५:३); अनि पाचौँ महिनामा यसको विनाश भएको थियो (२ राजा २५:८-१०); अनि सातौँ महिनामा गदल्याहको हत्या भएको थियो (२ राजा २५:२५)।

जकरिया ८:१९-२३: यस अध्यायका अन्तिम पदहरूमा के चित्र देखिन्छ? संसारको चारैतिरबाट धेरै जातिका मानिसहरू र शक्तिशाली जातिहरू यरूशलेममा सेनाहरूको परमप्रभुको खोजी गर्न र उहाँको सामु विन्ती

चढाउन आउनेछन् । त्यस दिनमा यहूदीहरू संसारको निम्ति आशिषको स्रोत र माध्यम हुनेछन् । अनि यस अध्यायमा ८:२, ३, ४, ६, ७, ९, १४, १९, २० र २३ पदहरूमा दस पल्ट 'सेनाहरूका परमप्रभु यसो भन्नुहुन्छ' र 'परमप्रभु यसो भन्नुहुन्छ' भन्ने वाक्यमाथि ध्यान दिनुहोस् !

खण्ड ५

जकरिया ९-११:

मसीहको पहिलो आगमनमाथि

जोड दिने पहिलो वाणी

यस पुस्तकका बाँकी अध्यायहरूमा दुईवटा वाणीहरू वा बोधहरू पेस गरिएका छन् । पहिलो वाणी जकरियाको नौ अध्यायदेखि एघार अध्यायसम्म दिइएको छ; यस पहिलो वाणीमा जोड मसीहको पहिलो आगमनमाथि राखिएको छ । तर जकरियाको बाह्र अध्याय-देखि चौध अध्यायसम्म दोस्रो वाणीले ख्रीष्टको महिमित आगमनमाथि ध्यान दिन्छ ।

क) जकरिया ९:१-८: अन्यजातिहरूको न्याय हुनेछ

जकरिया ९:१-७: यस नौ अध्यायको शुरुमा हद्राकको देश, दमस्कस, हमातमाथि अर्थात् सिरियामाथि परमेश्वरको न्याय घोषणा गरिएको छ (जकरिया ९:१-२^क), त्यसपछि टायर र सिडोनमाथि परमेश्वरको न्याय घोषणा गरिएको छ (जकरिया ९:२^ख-४), अनि अशकेलोन, गाजा, एक्रोन, अश्दोदमाथि अर्थात्

पलिस्ती देशमाथि परमेश्वरको न्याय घोषणा गरिएको छ (जकरिया ९:५-७) ।

टायरले आफ्नो धनसम्पत्ति र आफ्नो किल्लाबद्ध शहरको बारेमा घमण्ड गर्थ्यो; तर परमप्रभुले त्यो शहर समुद्रमा मिल्काइ-दिनुहुनेथियो । अनि पलिस्तीहरूका शहरहरू टायरको पतन देखेर निराश र हताश हुनेथिए; किनकि तिनीहरूको विचारमा यो शहर अजेय थियो । पलिस्तीहरूचाहिँ तिनीहरूको मूर्तिपूजा-बाट शुद्ध पारिनेथिए, र तिनीहरू इस्त्राएली जातिको बीचमा उनीहरूका कुलहरूमध्ये एकजस्तै बस्नेथिए । अनि एक्रोनचाहिँ ? एक्रोन यबूसीजस्तै हुनेथियो । एक्रोन कुन अर्थमा यबूसीजस्तै हुनेथियो त ? किनभने एक्रोनका मानिसहरू इस्त्राएलीहरूको बीचमा वफादार र शान्तिप्रिय नागरिकको रूपमा बस्नेथिए ।

जकरिया ९:८: अनि अबदेखि उसो आक्रमणकारी परदेशी सेनाहरूले फेरि कहिल्यै मन्दिरको क्षति गर्नेथिएनन्, न मानिसहरूलाई फेरि कहिल्यै धम्की दिनेथिए । वास्तवमा जब सिकन्दर महान्ले यी अन्यजाति देशहरू जिते, तब जकरिया ९:१-८ पदको खण्ड आंशिक रूपमा पूरा भएको हो । (तपाईंले तेह पदमा ग्रीकको नाम लिइएको कुरामाथि ध्यान दिनुहोला) ।

ख) जकरिया ९:९: सियोनकहाँ मसीहको पहिलो आगमन यस्तो हुनेछ

त्यसपछि परमेश्वरका जनहरूलाई उत्साह मिलेको छ; किनकि तिनीहरूलाई तिनीहरूका राजा अर्थात् मसीहको आगमन प्रतिज्ञा गरिएको छ । नौ पदले उहाँको पहिलो आगमन बयान गरेको छ: उहाँ नम्र, र एउटा गधामाथि बसेर आउनुहुनेछ । मत्तीको सुसमाचारको रङ्गरस यहूदीको थियो भन्ने, यूहन्नाको सुसमाचार सार्वजनिक थियो । अनि मत्ती र यूहन्ना दुवै

प्रेरितहरूले आफ्ना सुसमाचारका पुस्तकहरूमा यो पद उद्धृत गरेर यसको सम्बन्ध यरूशलेममा हाम्रा प्रभुको प्रवेशसित जोडे ।

ग) जकरिया ९:१०: ख्रीष्टको दोस्रो आगमनको समयमा विश्वभरि निशस्त्रीकरण र विश्वव्यापी शान्ति हुनेछ

तर दस पदको दृष्टि उहाँको दोस्रो आगमनमाथि लगाइएको छ, जुन बेलामा उहाँ ठूलो शक्ति र ठूलो महिमाको साथ आउनुहुनेछ । किनकि त्यस समयमा युद्धका हतियारहरू रद्द गरिनेछन्, अनि ख्रीष्ट येशूले समुद्रदेखि समुद्रसम्म र नदीदेखि पृथ्वीका छेउ-छेउसम्म राज्य गर्नुहुनेछ । (जकरियाले यहाँ भजन ७२:८ पद उद्धृत गरेका रहेछन्) । यसर्थ वर्तमान समयमा चलिरहेको अनुग्रहको युग नौ र दस पदको बीचमा लुकेको हुनुपर्छ ।

घ) जकरिया ९:११-१२: निर्वासनबाट कैदीहरू यरूशलेममा फर्केर आउनेछन्

‘अनि तिमीचाहिँ – तिम्रो करारको रगतको खातिर मैले तिम्रा कैदीहरूलाई पानी नभएको खाडलबाट निकालिपठाएको छु ।’ आउनुहोस्, हामी ‘तिम्रो करारको रगतको खातिर’ भन्ने वाक्यको अर्थ खोलौं: त्यो करार विशेष कुनै रगतले पारित भएको थियो । यसकारण त्यो करार कि त व्यवस्थारूपी करार थियो (प्रस्थान २४:८), जुन करारले इस्राएली जातिलाई कनान देशको हक पक्का गरेको थियो (व्यवस्था ३०:१-१०), कि त राजा दाऊदसित बाँधिएको करार थियो (२ शमूएल ७:४-१७), कि त परमप्रभु र इस्राएली जातिको बीचमा स्थापित गरिएको अरू कुनै करार थियो ।

इस्राएली कैदीहरूले परदेशहरूरूपी पानी नभएको खाडलबाट छुटकारा पाउनेछन्, र

तिनीहरू किल्लामा फर्कनेछन्, जुन किल्लाको अर्थ कि त यरूशलेम हो, कि त इस्राएल देश हो, अथवा त्यो किल्ला परमेश्वर स्वयम् हुनुहुन्छ ।

ङ) जकरिया ९:१३: ग्रीक देशमाथि संयुक्त इस्राएलको विजय

त्यस दिनमा यहूदा र इस्राएलले, (जुन इस्राएललाई चाहिँ यहाँ ‘एप्रैम’ भनिएको छ) सँगै मिलेर देशहरू जित्दै जानेछन् र ग्रीक देश समेत आफ्नो वशमा ल्याउनेछन् । अनि ख्रीष्टपूर्व १७५-१६३ सालहरूमा यो भविष्यवाणी आंशिक रूपमा मक्काबीहरूको लडाइँमा पूरा भयो । तर यस भविष्यवाणीको प्रतीक्षा त्यो सुनौलो क्षण हो, जब संसारभरि तितरबितर भएको इस्राएली जाति अन्तमा आफ्नो स्वदेशमा पुनर्स्थापित हुनेछ ।

च) जकरिया ९:१४-१७: परमप्रभुले आफ्ना जनहरूको रक्षा गर्न हस्तक्षेप गर्नुहुनेछ

एकजना अज्ञात टिप्पणीकारले यस ‘पवित्र युद्ध’को सजीव वर्णन निम्न प्रकारले गरेका छन्:

‘जस-जसलाई परमेश्वरले यस पवित्र युद्धमा विजय दिनुहुनेछ, उनीहरूलाई विचार गर्नुहोस्: उनीहरूले आफ्ना शत्रुहरूको रगत धौँधारा बग्ने गरी बहाउनेछन्; तब उनीहरू केजस्तै देखा पर्नेछन्? उनीहरू त वेदीको छेउमा र त्यसका सिङहरूमाथि छकिँन तयार भएका, बलिहरूको रगतले भरिएका भाँडाहरूजस्ता रक्ताम्मे हुनेछन्; उनीहरू रक्तमय लडाइँबाट विजय प्राप्त गरेपछि केजस्ता देखिनेछन्? उनीहरू होमबलिको वेदीका कुनाहरूभैँ रगतका छिटैछिटले सिँचिएका हुनेछन्’।

श्री मेरिल एफ. अङ्गरले इस्राएली जाति र यसका शत्रुहरूको बीचमा ठूलो भिन्नता देखेर निम्न वर्णन गरेका छन्:

‘पन्ध्र पदमा इस्राएली जातिका शत्रुहरू घुयेंत्राका ढुङ्गाहरूसित तुलना गरिएका छन्, जोचाहिँ हिलोमा कुल्चीमिल्ची पारिनेछन्; तर तिनीहरूको ठीक विपरीत सोह्र पदमा जकरियाले सियोनका विजयी छेराहरूको नक्सा कोरिदिएका छन्: बाँकी रहेको भाग अर्थात् उद्धार पाएका जनहरूचाहिँ मुकुटको बहुमूल्य मणिहरूसँग तुलना गरिएका छन्, जोचाहिँ परमप्रभुको देशमा चम्कनेछन्। तब यस चित्रभाषाले भन्न खोजेको कुरा सुस्पष्ट छ: मसीहको रज्यमा प्रवेश गर्दा इस्राएली जातिका यी विश्वासयोग्य शहीदहरू र यी शूरवीर पवित्र जनहरूको इनाम कत्रो हुनेछ, कत्रो, त्यो तपाईं आफैं विचार गर्नुहोस्’⁽¹⁰⁾

छ) जकरिया १०:१-२: दिव्य आग्रह:
मानिसहरूले मूर्तिहरूबाट होइन, तर परमप्रभुबाट नै पानीभरी माग्नुपर्छ

मानिसहरूलाई आग्रह गरिएको छ: पानीभरीको निम्ति तिनीहरूले व्यर्थका मूर्तिहरूलाई होइन, तर परमप्रभुलाई अनुरोध गर्नुपर्छ। मूर्तिपूजाको प्रतिफल हेर्नुहोस्: गोठाला नभएका भेडाहरूजस्तै यी मूर्तिपूजा गर्ने मानिसहरू भौँतारिएका छन्।

ज) जकरिया १०:३-५: परमेश्वरले
यहूदाका अगुवाहरूलाई दण्ड दिनुहुनेछ,
मसीहलाई खडा गर्नुहुनेछ र आफ्ना
जनहरूलाई विजय दिनुहुनेछ

जकरिया १०:३: परमेश्वरको क्रोध ती गोठालाहरू र बोकारूपी अगुवाहरूको विरुद्धमा जलेको छ; किनकि यिनीहरूले मानिसहरूलाई बहकाए र भड्काए। तर परमप्रभुले आफ्नो बगाल अर्थात् यहूदाको घरानालाई भेट्नु-हुनेछ र यसलाई लडाइँको प्रतापी घोडा पो तुल्याउनुहुनेछ।

जकरिया १०:४-५: धेरै टिप्पणीकारहरू छन्, जसले चार पद मसीहको विषयमा गरिएको प्रतिज्ञाको रूपमा हेर्छन्। यसो हो भने, यहूदाबाट निस्कनुभएपछि उहाँ मुख्य

कुना-ढुङ्गा, पालको खुटी, लडाइँको धनु र शासक हुनुहुनेछ। अरूको विचारमा, यस पदमा भनिएको तात्पर्य र यहाँ कोरिएको चित्र पुनर्स्थापित भएको इस्राएली जातिसित खूब मिल्छ। यस सिलसिलामा श्री सी. एल. फाइनबर्गले के भनेका छन् भने, ‘यस पदको अन्तिम वाक्यले मसीह आउनुभएपछि उहाँले के गर्नुहुनेछ, सो वर्णन गर्छ; किनकि उहाँले परदेशी दमनकारीहरूलाई देशबाट निकालि-दिनुहुनेछ।’⁽¹¹⁾ (यसको निम्ति के.जे.वी.को अनुवाद हेर्नुहोस्)। जेजस्तो भए पनि एउटा कुरा सुनिश्चित छ: यहूदाका मानिसहरूले आफ्ना शत्रुहरूमाथि गौरवशाली विजय हासिल गर्नेछन्।

झ) जकरिया १०:६-१२: इस्राएल र यहूदा
फेरि आफ्नो देशमा जम्मा गरिनेछन् र
त्यहाँ पुनर्स्थापित हुनेछन्

यस खण्डले संसारभरि तितरबितर भएको यहूदाको घराना, साथै यूसुफको घरानारूपी इस्राएल फर्केर ल्याउने कार्यको पूर्ववर्णन गर्छ। अनि एप्रेमको विषयमा के लेखिएको छ? इस्राएल केजस्तो हुनेछ? यो त शूरवीर योद्धा हुनेछ।

सुसेली मारेर परमप्रभुले आफ्ना जनहरूलाई बोलाउनुहुनेछ र जुन-जुन देशहरूमा उहाँले तिनीहरूलाई तितरबितर पार्नुभएको थियो, ती देशहरूबाट अर्थात् मिस्र देश र अशशूरबाट फर्काएर उहाँले तिनीहरूलाई गिलाद देश र लेबानोनमा भेला गर्नुहुनेछ। अनि जुन जातिहरूले तिनीहरूलाई अधि दासत्वमा राखेका थिए, ती जातिहरूले दण्ड भोग्नेछन्; तर यहूदा र इस्राएलले परमप्रभुको नाममा गर्व गर्नेछन्। अनि एघार पदमा लेखिएको ‘ऊ’चाहिँ ‘उहाँ’ अर्थात् परमप्रभु हुनुहुन्छ। किनभने उहाँले समुद्रका छालहरू सङ्कष्टरूपी प्रहारले हिराउनुहुनेछ; समुद्रका छालहरूले यहाँ कुन

अर्थ लिएका छन्? ती छालहरूले सबै किसिमका बाधा र अवरोधहरू सङ्केत गर्छन्, जुन बाधा र अवरोधहरूले उहाँको आगमनको बाटो चेक्छन्, केजस्तै? लाल समुद्रले इस्राएलीहरूको प्रस्थानमा बाधा पारेकोजस्तै।

ज) जकरिया ११:१-३: अविश्वासयोग्य शासकहरूले सजाय भोग्नेछन्

जकरियाको पुस्तकको एघार अध्यायको विषयवस्तु मसीहको तिरस्कार हो, साथै रोमीहरूको हातबाट यरूशलेममाथि आएको विनाश र ख्रीष्ट-विरोधीको उत्थान पनि हो।

एक पददेखि तीन पदसम्म त्यस विनाशको अक्षरशः वर्णन प्रस्तुत गरिएको छ, जुन विनाश इस्राएलका वनहरूमाथि (जुन वनहरूको नाम यहाँ 'लेबानोन' भएको छ), यसका पहाडी देशहरूमाथि र यसका तराईका भूभागहरूमाथि आएको थियो वा आउनेथियो। गोठालाहरूले विलाप गरे वा गर्नेछन्; किनभने यर्दन नदीका चरण र खर्कहरू नष्ट भएका छन् र तिनीहरूका भेडाहरूको निम्ति घाँसको अहारा केही पनि छैन। कसै-कसैको विचारमा यसको सन्दर्भचाहिँ इस्वी संवत् ७० सालमा रोमी-हरूको हातबाट इस्राएल देशमाथि आएको विनाश हो।

ट) जकरिया ११:४-८^क: मसीहचाहिँ बगालको साँचो गोठाला हुनुहुनेछ

जकरिया ११:४-६: परमप्रभुले जकरियालाई के आज्ञा दिनुभयो भने, उनले यस्तो एउटा गोठालाको भूमिका निभाउनु-परेको थियो, जसको बगालका भेडाहरू मारिन ठहराइएका थिए। यस कुरामा जकरियाचाहिँ प्रभु येशूको प्रतीक थिए। अनि यी भेडाहरू बाँकी रहेका यहूदीहरू हुन्, जसलाई तिनीहरूका भूतपूर्व गोठालाहरूले अर्थात् तिनीहरूका भूतपूर्व शासकहरूले क्रूर शोषण

गरेका थिए। तर परमेश्वरले यस देशका दुष्ट बासिन्दाहरूलाई ती रोमी सम्राटको हातमा सुम्पिदिने निर्णय गर्नुभयो, जसलाई तिनीहरूले आफ्नो राजाको रूपमा स्वीकार गर्नेथिए (यूहन्ना १९:१५)।

जकरिया ११:७-८^क: गोठालाको भूमिका निभाउँदाखेरि जकरियाले दुईवटा लौराहरू लिए: एक लौराको नाम 'अनुग्रहको सुन्दरता' थियो भने, अर्को लौराको नाम 'एकताका बन्धनहरू' थियो। ती लौराहरूले आफ्ना मानिसहरूप्रति परमेश्वरको मनसा प्रकट गरे: उहाँले आफ्ना जनहरूलाई अनुग्रह देखाउन चाहनुभयो; अनि उहाँले यहूदा र इस्राएल एक बनाउन चाहनुभयो। जकरियाले आफ्नो काम पूरा गर्न तीनजना भूटा गोठालाहरूलाई खारेज गर्नुपस्को। सामान्य अर्थमा यी तीनजना गोठालाहरू तीनवटा पदहरू हुन्: राजा, पूजाहारी र भविष्यवक्ताका पदहरू। (तर श्री मेरिल एफ. अङ्गरले के सुभाउ दिएका छन् भने, ती तीनवटा गोठालाहरूले यहूदी समाजमा शासकहरूको भूमिका खेल्ने उच्च अधिकारीवर्ग बुझाउँछन्, जस्तै: पूजाहारीहरू, व्यवस्थाका शिक्षकहरू र न्यायकर्ताहरू। अनि 'एकै महिनामा' भन्ने शब्दको विषयमा श्री अङ्गरले निम्न स्पष्टीकरण दिएका छन्: एकै महिनामा इस्राएली जातिका अगुवाहरूको अविश्वास चरमसीमामा पुगेर तिनीहरूले हाम्रा प्रभुलाई क्रूसमा टाँगे।) 12)

ठ) जकरिया ११:८^क-१४: मसीह आफ्ना जनहरूबाट तिरस्कार गरिनुहुनेछ

जकरिया ११:८^क-११: अनि जब मानिस-हरूले आफ्ना गोठालालाई तिरस्कार गरे, तब परमप्रभुले तिनीहरूलाई तिनीहरूकै दुर्भाग्यमा छोडिदिनुभयो। त्यसपछि जकरियाले 'सुन्दरता' नामक पहिलो लौरा लिए, र भाँचेर दुई टुक्रा बनाए; किनकि

परमेश्वरले त्यो करार खारेज गर्नुभयो, जुन करारले गर्दा उहाँले अन्यजातिहरूलाई उहाँका जनहरूको दमन गर्न रोकिराख्नुहुन्थ्यो र तिनीहरूलाई उनीहरूको थिचोमिचो गर्न दिनुहुन्थियो। बगालका दरिद्रहरूले मात्र यहाँ के भइरहेको र किन भइरहेको थियो, सो बुझे; किनकि त्यो कुरा परमेश्वरबाट हुन आएको थियो।

जकरिया ११:१२-१३: अनि जब जकरियाले 'मेरो ज्याला देओ' भनेर मानिसहरूबाट आफ्नो वेतन मागे, तब तिनीहरूले उनलाई तीस चाँदीका टुक्रा दिए। अनि तीस चाँदीका टुक्राचाहिँ गोरुले कसैको दासलाई हानेर मार्‍नो भने त्यस दासको मालिकलाई दिनुपर्ने छुटकाराको दाम थियो। अनि यो दाम कुमालेको सामु प्याँकियो। अनि ठीक त्यस्तै हुन आयो। यहूदा इस्करयोतीले प्रभु येशूलाई विश्वासघात गरेर सुम्पेपछि यस्तै गर्‍यो। अनि यही कुरा यहाँ अघिबाटै भविष्यवाणी गरिएको थियो।

जकरिया ११:१४: त्यसपछि जकरियाले 'बन्धनहरू' नामक अर्को लौरा काटेर दुई टुक्रा बनाए; किनकि यहूदा र इस्राएलको बीचमा भाइ-भाइको बन्धन तोडियो, र फलस्वरूप यहूदीहरूको बीचमा अमेल र आपसी भैंभगडा र मनमुटाउ हुनेथियो।

ड) जकरिया ११:१५-१७: परमेश्वरले तिनीहरूलाई मूर्ति-गोठालाको हातमा अर्थात् खीष्ट-विरोधीको हातमा सुम्पि-दिनुहुनेछ

श्री सी. एल. फाइनबर्गले हाम्रो ध्यानमा राख्न चाहेका छन्, कि मण्डलीको युग जकरिया ११:१४ र १५ पदको बीचमा लुकेको छ। १३)

जे होस्, इस्राएली जातिले येशूमा असल गोठालालाई तिरस्कार गरेको हुनाले

तिनीहरूलाई एउटा भूटा गोठाला दिइनेछ। अनि जकरियाले निकम्मा गोठालाका सरसामानहरू लिएर त्यसको नोकल गरे। यस नाटकीय कार्यले भावी खीष्ट-विरोधीलाई सङ्केत गर्छ, जसले भेडाहरूको वास्ता गर्नेछैन, तर तिनीहरूलाई लुट्नेछ र तिनीहरूलाई मार्नेछ। त्यसको पाखुरा सुक्नेछ र त्यसको दाहिने आँखा लडाइँमा घाइते हुनेछ र अन्धा हुनेछ।

खण्ड ६

जकरिया १२-१४:

मसीहको दोस्रो आगमनमाथि जोड दिने दोस्रो वाणी

क) जकरिया १२:१-३: यरूशलेमचाहिँ सबै जातिहरूको निम्ति समस्याको मूलकारण हुनेछ

यहाँ अन्यजातिहरूलाई भावी दिनमा यरूशलेमको विरुद्धमा आउँदै गरेको देखिन्छ। अनि यो शहर सताउने सबैलाई धेरै कष्ट दिइनेछ। यो अति गह्रौँ जाँतो उठाउन खोज्नेहरूले आफैँलाई पो चोट पुर्‍याउनेछन्।

ख) जकरिया १२:४: परमप्रभुले यहूदाका शत्रुहरूलाई नाश गर्नुहुनेछ

त्यस दिनमा परमेश्वरले आक्रमण-कारीहरूलाई, घोडा र घोडचढी दुवैलाई, पागलपन र आतङ्कले हिराउनुहुनेछ।

ग) जकरिया १२:५: यहूदीहरूले परमेश्वरलाई आफ्नो बलको रूपमा मानिलिनेछन्

यरूशलेम-बाहिर बस्ने यहूदाका शासकहरूले आफ्नो मनमा यसो भन्नेछन्: 'यरूशलेमका बासिन्दाहरूको निम्ति सेनाहरूका परमप्रभु तिनीहरूको परमेश्वर तिनीहरूको बल हुनुहुन्छ; अहो, उहाँबाट तिनीहरूले कत्रो शक्ति पाएका रहेछन् !'

घ) जकरिया १२:६-९: यरूशलेम-बाहिर बस्ने यहूदाका मानिसहरूले आफ्ना शत्रुहरूलाई निल्नेछन् र पहिले तिनी-हरूमाथि विजय प्राप्त गर्नेछन्

त्यस दिनमा यहूदाका शासकहरू भस्म पार्ने आगोजस्तै हुनेछन्; उनीहरूले छुने सबै थोकहरू जल्नेछन्। पहिलो विजय यरूशलेम-बाहिर बस्ने यहूदाका मानिसहरूको हुनेछ, यस हेतुले कि यरूशलेमका मानिसहरूले आफूलाई तिनीहरूभन्दा उच्च नपारून्। तर यरूशलेमका बासिन्दाहरू सुरक्षित हुनेछन् र तिनीहरू प्रबल हुनेछन्, र आक्रमण गर्ने यी अन्यजातिहरू नष्ट हुनेछन्।

ङ) जकरिया १२:१०-१४: यस जातिले मसीहलाई तिरस्कार गरेकोमा विलाप गर्नेछ

अनि जब मानिसहरूले ती मसीहमाथि आफ्नो दृष्टि लगाउनेछन्, जुन मसीहलाई तिनीहरूले छेंडेका थिए, तब मानिसहरूले साह्रै तीतो हुने गरी विलाप गर्नेछन्। 'अनि तिनीहरूले मलाई हेर्नेछन्, जसलाई तिनीहरूले छेंडेका थिए; अनि आफ्नो एकमात्र छोराको निम्ति बिलाप गरेर तिनीहरूले उहाँको निम्ति विलाप गर्नेछन्' (१२:१०^ख)। 'तिनीहरूले

मलाई हेर्नेछन्' भन्ने वाक्यमा 'मलाई' भन्ने शब्द याद गर्नुहोस्! तब बुझ्नुहोस्: तिनीहरूले छेंडेका व्यक्ति प्रभु येशू ख्रीष्टचाहिँ परमप्रभु पो हुनुहुन्थ्यो। अनि आफ्नो एकमात्र छोराको निम्ति गरिने शोक इस्त्राएलीहरूको निम्ति सबैभन्दा गहिरो शोक थियो। अनि एघार पदमा 'हृद-रिम्मोनको विलाप' जस्तै ठूलो विलापको कुरा गरिएको छ, यस विषयमा २ इतिहास ३५:२०-२४ पदको खण्ड हेर्नुहोस्! अनि यी शोक गर्नेहरूको बीचमा दाऊदको घराना अर्थात् राजकीय परिवार पनि, नातानको घराना अर्थात् भविष्यवक्ताहरू, लेवीको घराना अर्थात् पूजाहारीहरू, शिमीहरूको घराना अर्थात् शिक्षकहरू, साथै जनताका मानिसहरू पनि हुनेछन्। कसै-कसैको विचारमा यहाँ, शिमी होइन, तर शिमीको सट्टामा 'शिमोन' पढ्नुपर्छ अरे 14), जुन याकूबको महिला छोरा शिमोनले चाहिँ लेवीसँग मिलेर शेकेमका मानिसहरूसित अति क्रूर व्यवहार गरेका थिए (उत्पत्ति ३४:२५)। जकरिया १२:१२-१४ पदको खण्डमा 'अलग्गै' भन्ने शब्द कतिपल्ट दोहोरिएको याद गर्नुहोस्; किनभने पापको स्वीकार साँचो हुनु हो भने, हामी परमेश्वरसँग एकलै हुन आवश्यक छ।

च) जकरिया १३:१: पापबाट शुद्ध हुने शुद्धीकरणको निम्ति प्रबन्ध गरिनेछ

अघिल्लो अध्यायसँग यस तेह्र अध्यायको पहिलो पदको सम्बन्ध नजिक रहेको छ। जब यहूदा र इस्त्राएलका मानिसहरू मसीहलाई तिरस्कार गरेकोमा पश्चात्ताप गर्नेछन्, तब यस जातिको निम्ति प्रायश्चित्तको ठूलो दिन तयार हुनेछ। खास गरी यो शुद्ध पार्ने धारा गलगथामा खोलियो; तर इस्त्राएली जातिले ख्रीष्टको दोस्रो आगमनसम्म यसको आशिष उपभोग गर्न पाउनेछैन।

छ) जकरिया १३:२-६: मूर्तिहरू र भूटा अगमवक्ताहरूलाई हटाइनेछ

जकरिया १३:२: यस देशबाट मूर्तिहरू बिलकुल हटाइनेछन्; देश मूर्तिहरूदेखि शुद्ध पारिनेछ; अनि भूटा अगमवक्ताहरू र अशुद्ध आत्माहरू पनि देशबाट निकालिनेछन्।

जकरिया १३:३-५: अनि कुरा स्पष्ट छ: इस्राएली जातिको पुनर्स्थापनाको दिनमा भूटा अगमवक्ताहरूमाथि कस्तो किसिमको क्रोध आइपर्नेछ, सो कुरा यी पदहरूले वर्णन गरेका छन्। किनभने जब कुनै मानिसले भविष्यवक्ता हुँ भनिटोपल्नेछ, तब त्यसका बुबाआमाले त्यसलाई कडा चेताउनी दिनेछन् र त्यसलाई छुरीले हान्नेछन्। यसकारण जुन मानिसहरू परमप्रभुबाट भविष्यवक्ताको रूपमा पठाइएका छैनन्, ती मानिसहरूले हतपत भविष्यवक्ता हुँ भन्ने दाबी गर्नेछैनन्; बरु तिनीहरूले 'म कृषक हुँ' भन्नेछन्, अथवा नभए आ-आफ्नो पेशा-अनुसार आफ्नो पेशागत परिचय दिनेछन्।

जकरिया १३:६: भूटा अगमवक्तालाई छुरीले हानिएका चोटहरू लागेका छन् भने, अथवा भूटा अगमवक्ताहरूको संप्रदाय-संप्रदायअनुसार त्यसले तिनीहरूको बीचमा चल्ती रीतिहरूको भाग लिएको हुनाले त्यसलाई घाउहरू लागेको छ र त्यसलाई प्रश्न गरिन्छ भने, त्यसले यी चोट र घाउहरूको विषयमा सत्य भन्नेछैन, तर त्यसले घुमाएर खास कुरा तार्ने प्रकारको जवाफ दिनेछ: 'यी त मेरा मित्रहरूको घरमा मलाई लागेका चोटहरू हुन्।'

धेरै ईश्वरभक्त प्रचारकहरूले छ पद प्रयोग गरेका छन् र हाम्रा प्रभु येशू ख्रीष्टमाथि र उहाँलाई गलगथामा दिइएका कीलाका चोट-हरूमाथि लागू गरेका छन्। तर सुस्पष्ट रूपले भूटा अगमवक्ता नै यस खण्डको सन्दर्भ हुँदा-हुँदै यस प्रकारको अर्थ लगाउन गाह्र र अष्टचारो हुँदो रहेछ।¹⁵⁾ पुरानो नियमका

मसीहको विषयमा लेखिएका खण्डहरू तर्कवादी आलोचकहरूको अविश्वासका हमलाहरूबाट रक्षा गर्ने कोशिशमा हाम्रो जोश हददेखि बाहिर जानुहुँदैन; हामी यसको विषयमा होशियार बस्नुपर्छ; किनकि हामीले पवित्र बाइबलको जुनै पनि पद त्यसको सन्दर्भभित्र हेर्ने र अर्थ लगाउने प्रयास गर्नुपर्छ।

श्री जी. कोलम्यान लकजस्ता शास्त्रसम्मत बाइबल-शिक्षक पनि यस पदको विषयमा ख्रीष्टमाथि लागू नगर्ने व्याख्यासँग सहमत छन्; किनकि यस विषयमा तिनले यसो लेखेका छन्:

'यहाँ, यस पदमा कुनै मानिसको केरकार भइरहेको छ, र त्यस मानिसले सरासर आफूमाथि लगाइएको आरोप काटेर 'म कहिल्यै भूटा अगमवक्ता भएकै छैनँ' भन्छ। तर त्यसको न्यायजाँच गर्ने कर्मचारीले त्यसलाई यत्तिमा छोड्दैनन्, तर त्यसलाई शङ्का गरेर परीक्षण-जाँच अघि बढाउँदै लान्छन्। किनकि भूटा अगमवक्ताहरूको दस्तुर के थियो भने, तिनीहरूले आफैलाई चिर-चिर काट्ने र घाउहरू लगाउने गर्थे (हेर्नुहोस् १ राजा १८:२८ र यर्मिया १६:६ आदि)।' ¹⁶⁾

अनि यस पदमा पाइने अरू जानकारीहरू मसीहमाथि होइन, तर भूटा अगमवक्तामाथि लागू गर्ने खूबै मिल्छ। हिब्रूमा जुन शब्द यहाँ 'हातहरू' भनेर अनुवाद गरिएको छ, यस शब्दको अर्थ कुहुनादेखि औंलाको टिप्पासम्मको भाग हुँदो रहेछ। अनि एन.के.जे.वी.को अनुवाद यहाँ अभि स्पष्ट छ, जहाँ यसो अनुवाद गरिएको छ: 'तिम्रा हातहरूको बीचमा भएका घाउहरूको विषयमा के हो त?' जुन अनुवादबाट शरीरको धड्को अगाडि वा पछाडि भागमाथि लगाइएका चोटहरू बुझ्न सकिन्छ, जसरी यी अगमवक्ताका पन्थमा मानिसहरूको धड् विधिवत् हिसाबले चिरा-चिरा काटिन्थ्यो (अथवा त्यस मानिसले साँचो बोल्थे भने, त्यसले आफ्नो शब्दले भनेभैं

त्यसका मित्रहरूको घरमा त्यसलाई लागेका चोटहरू हुन सक्छन् । अनि यस कुरामाथि पनि ध्यान लगाउनु उचित होला, कि हाम्रा प्रभु येशू आफ्ना मित्रहरूको घरमा घाँसे हुनुभएन, तर उहाँका सबैभन्दा क्रूर शत्रुहरूको घरमा पो घायल हुनुभयो ।

ज) जकरिया १३:७: मसीहलाई मारिनेछ र इस्राएली जाति छरपष्ट हुनेछ

अब सात पददेखि एउटा खण्ड शुरु हुन्छ, जुन खण्डको विषयमा बाइबलका सबै विश्वासयोग्य विद्यार्थीहरूको राय एउटा हो: यो खण्ड मसीहको विषयमा लेखिएको हो । यहाँ, यस पदमा परमप्रभुले आफ्नो तरवरलाई प्रभु येशूको विरुद्धमा जागिउठ्ने आदेश दिनुभएको छ । अनि यी गोठालाले गलगथामा प्रहारका चोटहरू खानुभयो, कति हो कति ! अनि यहूदीहरूरूपी भेडाहरू त्यस बेलादेखि तितरबितर भएकै छन् ।

झ) जकरिया १३:८-९: इस्राएली जातिबाट बाँकी रहेकाहरू परमप्रभुकाहाँ फर्कनेछन्

यहूदीहरूले प्रभु येशूलाई तिरस्कार गरेका हुनाले यस जातिका तीन भागमा दुई भाग मानिसहरू महासङ्कष्टमा मर्नेछन्; तर बाँकी रहेका एक तिहाइ मानिसहरू जोगिनेछन् । अनि यी बाँकी रहेका मानिसहरू चाँदी र सुनजस्तै खारिनेछन् । तिनीहरूले 'परमप्रभु हाम्रा परमेश्वर हुनुहुन्छ' भन्ने कुरा स्वीकार गर्नेछन्, अनि उहाँले तिनीहरूलाई 'तिनीहरू मेरो प्रजा हुन्' भनेर स्वीकार गर्नुहुनेछ ।

ञ) जकरिया १४:१-२: अन्यजातिहरू यरूशलेमको विरुद्धमा भेला हुनेछन्

यहाँ परमप्रभुको दिनको सन्दर्भ यरूशलेमको अन्तिम घेराबन्दी हो, जब सबै

अन्यजातिहरू यसको विरोधमा आउनेछन् । अनि आक्रमणकारी सेनाहरूले यस शहरभित्र भेट्टाएका लुटका सामानहरू लिएर आपसमा बाँड्नेछन् । अनि यहूदीहरूका आधा मानिसहरू कैदमा लगिनेछन् र बाँकी आधा भाग मानिसहरू छोडिनेछन् ।

ट) जकरिया १४:३-५: परमप्रभु स्वयम्ले हस्तक्षेप गर्नुहुनेछ

त्यसपछि परमप्रभु आफैं जैतुन डाँडामा ओर्लेर आउनुहुनेछ । अनि त्यो जैतुन डाँडा दुई भाग हुनेछ, त्यसको आधा भाग उत्तरमा सर्नेछ र त्यसको आधा दक्षिणमा सर्नेछ, अनि बीचमा एउटा धेरै ठूलो बेंसी बन्नेछ । 'यसरी नै परमप्रभु मेरा परमेश्वर आउनुहुनेछ; अनि तपाईंको साथमा सबै पवित्र जनहरू पनि आउनेछन् ।' यस सिलसिलामा श्री मेरिल एफ. अङ्गरले आफ्नो स्पष्टीकरण दिएर यसो लेखेका छन्:

'भविष्यवक्ताले आफ्नो परमानन्दको उल्लास लुकाउन सकेनन्, तर आफ्नो बयानमा अप्रत्यक्ष कथनबाट प्रत्यक्ष कथनमा आएर आफ्नो प्रफुल्लता प्रकट गरेका छन् । अनि सजीव हिब्रू शैलीमा यस्तो पाग घरिघरि भेटिन्छ ।' (17)

ठ) जकरिया १४:६-७: वायुमण्डलमा मौसमको सम्बन्धमा र आकाशमण्डलमा दिनरातका नियमहरूमा ठूला-ठूला गडबडीहरू आउनेछन्

यस खण्डको सय अर्थ ओभेलमा लुकिएको छ; यसकारण धेरै वर्तमान बाइबल-संस्करणहरू, जस्तै मोफ्फट, आर.एस.वी, एन.इ.बी. र एन.आइ.वी.ले कि त एउटा कि त अन्य प्राचीन अनुवादहरूको सहारा लिएर यो खण्ड अनुवाद गरे, जुन अनुवादले एउटा विचार व्यक्त गर्न खोज्यो: 'तापमानको तल-

माथिको दुरतम हुनेछैन' हो ।^{१८}) अनि श्री जोइस जे. बाल्डविनले छ पदको अन्तिम भाग निम्न प्रकारले अनुवाद गरेका छन्: 'ताराहरूले आफ्नो चमक गुमाउनेछन् ।'

तर यस खण्डको सामान्य अर्थ स्पष्ट छ: यहाँ भविष्यवाणी गरिएका परिवर्तनहरूले तारामण्डललाई असर गर्नेछन् ।

श्री मेरिल एफ. अङ्गरले विभिन्न प्राचीन अनुवादहरूको सहारा लिएर बनाइएका नयाँ बाइबल-संस्करणहरूको अनुवादको विषयमा आफ्नो राय दिई 'यो त बिलकुल गलत हो' भनेर त्यो इन्कार गरेका छन्; किनकि तिनले यहाँ छ पदमा बताइएको दिनमा चौबीस घण्टाको दिन होइन, तर एउटा समयको अवधि अर्थात् परमप्रभुको दिन पो देखेका छन् । अनि तिनले यो खण्ड यशैया ३०:२६ पदसँग जोड्छन्, जहाँ यसो लेखिएको छ:

'अनि चन्द्रमाको प्रकाश सूर्यको प्रकाश-जस्तो हुनेछ, र सूर्यको प्रकाश सात गुणा अर्थात् सात दिनको प्रकाशजस्तो हुनेछ; त्यस दिनमा परमप्रभुले आफ्नो प्रजाको चोटमा मलमपट्टी बाँध्नुहुनेछ र प्रहारले लागेको घाउ निको पार्नुहुनेछ ।'^{२०})

इ) जकरिया १४:८: जिउंदो पानीको नदी बग्नेछ

वर्षका सबै ऋतुहरूमा यरूशलेमबाट जीवित पानीहरू बगेर निस्केनेछन् र त्यसको आधा पानी पूर्व मृत सागरमा पुग्नेछ र त्यसको आधा पानी पश्चिम भूमध्यसागरमा पुग्नेछ ।

ढ) जकरिया १४:९: ख्रीष्ट येशू राजा हुनुहुनेछ, र राज्य गर्नुहुनेछ

अनि परमप्रभु सम्पूर्ण पृथ्वीमाथि राजा हुनुहुनेछ, र उहाँलाई एकमात्र साँचो परमेश्वरको रूपमा स्वीकार गरिनेछ ।

ण) जकरिया १४:१०: इस्राएल देशमा भौगोलिक हेरफेरहरू आउनेछन्

अनि सारा देश एउटा सम्म पेरको मैदानमा परिणत हुनेछ, केवल यरूशलेमचाहिँ अरू सबै ठाउँहरूभन्दा उच्च हुनेछ ।

त) जकरिया १४:११: यरूशलेम फेरि बसोबास गरिनेछ र सुरक्षित रहनेछ

यरूशलेम सुरक्षित हुनेछ; यसमा मानिस-हरू बस्नेछन् । अनि त्यहाँ बस्ने मानिस-हरूलाई कहिल्यै फेरि शत्रुको हमला हुने डर अथवा यरूशलेमको सत्यानाश हुने डर लाग्नेछैन ।

थ) जकरिया १४:१२-१५: महामारीले अन्यजाति शत्रुहरूलाई प्रहार गर्नेछ र आतङ्कले तिनीहरूलाई छोप्नेछ

कालक्रमअनुसार हामीले यी पदहरू १४:३ पदसँग राख्नुपर्छ; किनकि यी पदहरूले विजयी ख्रीष्ट येशूलाई उहाँले इस्राएली जातिका शत्रुहरूलाई कसरी जित्नुहुनेछ, सो बयान गरेका छन् । किनकि एउटा भयानक महामारीले यी शत्रुहरूलाई प्रहार गर्नेछ ।^{२१}) किनकि यसो लेखिएको छ: 'तिनीहरू आफ्ना खुट्टाहरूमा उभिरहेकै बेलामा तिनीहरूको मासु कुहुनेछ, तिनीहरूका आँखाहरू तिनका टोड्काहरूभित्र कुहुनेछन् र तिनीहरूको जित्रो तिनीहरूको मुखभित्र कुहुनेछ ।' अनि परमप्रभुबाट एउटा ठूलो आतङ्कले तिनी-हरूलाई छोप्नेछ । यहूदाका ग्रामीणवासीहरूले यरूशलेमको रक्षामा सहयोग गर्नेछन्; अनि लुटका मालहरू प्रशस्त हुनेछन् ।

द) जकरिया १४:१६-१९: बचेका अन्यजातिहरूले यरूशलेममा आराधना

गर्नेछन्, नभए तिनीहरू यस महामारीको प्रकोपमा पर्नेछन्

बचेका अन्यजातिका मानिसहरू वर्षेपिच्छे यरूशलेममा राजालाई र सेनाहरूका परमप्रभुलाई दण्डवत् गर्न र भुपडीहरूको चाड मनाउन आउनेछन्। यस विषयमा श्री मेरिल एफ. अङ्गरले स्पष्ट पारेर भनेका छन्:

‘यहूदीहरूका सातवटा चाडहरूमध्ये भुपडी-हरूको चाड त्यो एकमात्र चाड थियो, जुनचाहिँ यस भविष्यवाणीअनुसार ख्रीष्टको हजार वर्षको राज्यको युगमा मनाइनेछ। किन ? यो त्यो एकमात्र चाड हो, जसको प्रतीकात्मक अर्थ त्यस बेलासम्म पूरा भएकै हुँदैन; किनकि ख्रीष्टको हजार वर्षको राज्य नै यस चाडको साङ्केतिक अर्थ हो, र यसैले यो चाडको अर्थ त्यस बेलामा मात्र पूरा हुनेछ।’²²⁾

यरूशलेममा आएर आराधना गर्न जस-जसले इन्कार गर्नेछन्, तिनीहरूले आफ्नो देशमा खडेरीको सामना गर्नुपर्नेछ। यहाँ विशेष गरी मिश्र देशको नाम लिइएको छ; किनकि मिश्र देश माथि यरूशलेममा आएर भने, त्यस देशमा पानीभरी हुनेछैन, जस्तै अरु देशहरूमा

पनि पानी पर्नेछैन, जुन देशका मानिसहरू माथि यरूशलेममा आउँदैनन्।

ध) जकरिया १४:२०-२१: सामान्य भाँडा-कुँडा र वर्तनहरू पनि परमप्रभुको निम्ति पवित्र हुनेछन्; अनि व्यापारीहरूले परमप्रभुको भवनमा फेरि कहिल्यै व्यापार गर्नेछैनन्

त्यस दिनमा हरेक चीज परमप्रभुको निम्ति पवित्र हुनेछ। अब ‘साधारण’ र ‘पवित्र’को बीचमा कुनै भिन्नता हुनेछैन। किनकि यरूशलेम र यहूदामा घोडाहरूका घण्टीहरू र सामान्य भाँडाकुँडाहरू समेत पवित्र हुनेछन् ! ‘अनि त्यस दिनमा परमप्रभुको भवनमा फेरि कहिल्यै कुनै कनानी हुनेछैन’ भन्ने वाक्यको अर्थ के हो ? कनानीचाहिँ फेरी र बनियाँको निम्ति, नत्र फोहोरी मानिसको निम्ति प्रयोग गरिएको अपमानको शब्द थियो। यस्ताहरू मन्दिरबाट, अर्थात् सेनाहरूका परमप्रभुको भवनबाट सधैंको निम्ति हटाइनेछन्।

ENDNOTES:

- 1) 1:18-21: Some see the *four* only as representing “the totality of opposition, just as it represents all directions in the eighth vision” (Joyce G. Baldwin, *Haggai, Zechariah, Malachi*, p. 407). However, the specific reference to individual nations is an ancient interpretation.
- 2) 1:18-21: G. Coleman Luck, *Zechariah*, pp. 26.27.
- 3) 3:8-9: Merrill F. Unger, *Zechariah: Prophet of Messiah’s Glory*, pp. 64,65.
- 4) 3:8-9: Arno C. Gaebelein, *Studies in Zechariah*, p. 42.
- 5) 4:1-6: Merrill F. Unger, *Zechariah*, p.75.
- 6) 6:9-13: It is worth noting that *Joshua* an *Jeshua* (Heb. form of Jesus) are really the same name.
- 7) 6:9-13: David Baron, *The New Order of Priesthood*, p. 30 footnote.
- 8) 7:1-3: *Bethel* is Hebrew for *house of God*, but the Temple is called *the house of the LORD (Jehovah)*, so the city of Bethel is probably meant, contrary to KJV/NKJV tradition. Notice also that *to* is in italics (v.2), meaning that it is not in the Hebrew, but then neither is *from*. As Baldwin remarks: „The correct way to translate this verse is far from evident.” (See Joyce G. Baldwin, *Haggai, Zechariah, Malachi*, pp. 141-143.)
- 9) 7:8-14: William Kelly, *Lectures Introductory to the Study of the Minor Prophets*, p. 467.
- 10) 9:14-17: Merrill F. Unger, *Zechariah*, p. 170.
- 11) 10:4-5: Charles Lee Feinberg, *God Remembers*, p. 188.
- 12) 11:7-8a: Merrill F. Unger, *Zechariah*, p. 195.
- 13) 11:15-17: C. L. Feinberg, *God Remembers*, p. 211.
- 14) 12:10-14: In Hebrew Simeon is *Shimon*. In the ancient, consonantal text, before the vowels were added, this could very easily be miscopied as *Shimei*.
- 15) 13:6: Merrill F. Unger, an eminent OT scholar, applies the verse to Christ, but admits that few Bible scholars agree with him:
 ‘The boldness and daring of this Messianic prophecy and the dramatic abruptness with which it is introduced have frightened most expositors away from its true import on the supposition that it is inseparably connected with verses 2-5, and therefore, still has the false prophet in mind, and to introduce the Messiah is flagrantly to ignore the context’.
 Dr. Merrill F. Unger goes on for five columns of his commentary to defend his view (pp. 228-230).
- 16) 13:6: G. Coleman Luck, *Zechariah*, p. 113.
- 17) 14:3-5: Merrill F. Unger, *Zechariah*, p. 250.
- 18) 14:6-7: J. G. Baldwin, *Haggai, Zechariah, Malachi*, p. 203.
- 19) 14:6-7: J. G. Baldwin, *Haggai, Zechariah, Malachi*, p. 203.
- 20) 14:6-7: Merrill F. Unger, *Zechariah*, p. 252,253.

- 21) 14:12-15: Many modern readers have noticed how closely this passage resembles the dreadful results of a nuclear attack.
- 22) 14:16-19: Merrill F. Unger, *Zechariah*, p. 265.

BIBLIOGRAPHY

- Baldwin, Joyce G. *Haggai, Zechariah, Malachi: An Introduction and Commentary*. Downers Grove, Ill: InterVarsity Press, 1972.
- Feinberg, Charles Lee. *God Remembers*. New York: American Board of Missions to the Jews, Inc., 1965.
- Gaebelein, Arno C. *Studies in Zechariah*. New York: Our Hope Publishers, 1904.
- Laney, J. Carl. "Zechariah." In *Everyman's Bible Commentary*. Chicago: Moody Press, 1984.
- Lindsey, F. Duane. "Zechariah." In *The Bible Knowledge Commentary*. Wheaton: Victor Books, 1985.
- Luck, G. Coleman. *Zechariah*. Chicago: Moody Press, 1969.
- Mills, Montague S. "Zechariah." In *The Minor Prophets: A Survey*. Distributed by 3E Ministries. Dallas: n.d.
- Tatford, Frederick A. *The Minor Prophets*. Vol. 3. Reprint (3 vols.). Minneapolis: Klock & Klock Christian Publishers, 1982.
- . *Prophet of the Myrtle Grove*. Eastbourne, England: Prophetic Witness Publishing House, 1971.
- Unger, Merrill F. *Zechariah: Prophet of Messiah's Glory*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1962.